

OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

III 9 4

KNJIŽNICA E. KARDELJA
MUZEJSKI TRG 1A
63000 CELJE

GLASILO DO CINKARNA
Letnik: XXXVI, številka 4
julij 1989
Poština plačana pri PTT
enoti Celje

Cinkarna

Celje - skladišče

D-Per
59/1989

5000002543,4

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

**Nageljček med
bodečimi nežami**

POLETNA PODOBA MOJEGA DOPUSTA

NAŠ DOM NA TV EKTRANU

Ujeli smo utrip našega počitniškega doma v Logarski dolini prav takrat, ko ga je v oddaji DOMAČIANSAMBLI: 20 LET CELJSKEGA INSTRUMENTALNEGA KVINTETA, snemala ekipa RTV Ljubljana. Bil je tretji maj 1989, tam so bili Jaka Šraufenciger – Vinko Šimek ter Celjski instrumentalni kvintet, bil pa je tudi sončen spomladanski dan. Celjski instrumentalni kvintet je zapel nekaj pesmi pred in v prostorih počitniškega doma. Snemanje oddaje (za pokroviteljstvo je Cinkarna odštela 800 milijonov din) so lahko opazovali predstavniki vzhodnonemškega partnerja Kombinata Lacke und Farben in predsednik KPO Marjan Prelec, ki so bili takrat tam na poslovnih razgovorih.

KAJ BO Z LOGARSKO DOLINO

Dušan Šinigoj pohvalil naš dom

Da je ureditev Logarske Doline problem SR Slovenije, je potrdil tudi letošnji obisk Dušana Šinigoja, predsednika republiške skupščine v izvršnem svetu občine Mozirje, kjer so razpravljali o možnostih razrešitve turistične dejavnosti v tej občini. Član izvršnega sveta občine Mozirje, Ferdo Erjavec nam je povedal, da so interesi krajinarjev in lastnikov objektov v tej dolini sicer veliki, toda preveč je omejitev, preko katerih bi le steška uspeli brez republiške pomoči.

Logarska dolina je pravzaprav ena od redkih najbolj naravno ohranjenih dolin in kot nalašč primerna za preživetje v neokrnjeni naravi. Zato so v ureditvenem načrtu predvideni regijski parki. Dolina pa ima tudi veliko zalogo pitne vode, kar je povezano s prepovedjo gradnje kanalizacij. Izletniški turizem na eni strani zahteva skrb za čiščenje in ureditev infrastrukture, čemur pa krainarji sami niso kos. Mozirčani bi radi imeli zdraviliški turizem, pa za to ne dobijo dovoljenja. Potem je še tu cesta v Avstrijo in tako naprej. Skratka, začaran krog med željami in različnimi interesi.

Ker najbrž še ne bo kmalu kakšnih novosti, bodo objekti, kot je na primer naš počitniški dom, pač prepuščeni životarjenju v tem smislu, da razen počitnikovanja lahko ponudijo le še obisk planin.

Naš počitniški dom, ki se sklada v okolje in ga je kot takega Dušan Šinigoj pohvalil, je morda tudi zato slabo obiskan. V prvih štirih mesecih je bil komaj 11 odstotno zaseden. V primerjavi z letom 1988, je bila zasedenost 20 odstotna. Ta problem pa so obravnavali tudi na zadnjem zasedanju delavskega sveta DSSS in zahtevali ureditev boljše izkoriščenosti in učinkovitost prijavljanja. Če pa

bo v prihodnosti le prišlo do izpolnitve zamisli o izgradnji tenis igrišč in drsališča, bo to

morda pomenilo, da bodo naše zmogljivosti bolj zapolnjene.

Mira Gorenšek

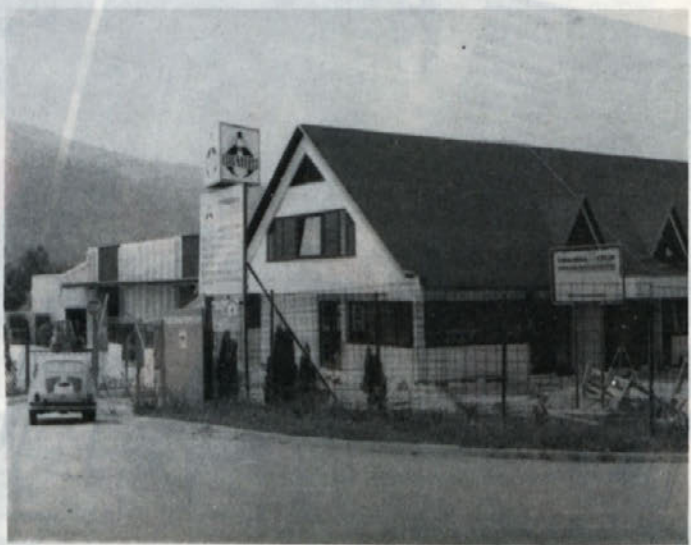

V sejni sobi v našem domu

TOZD KEMIJA MOZIRJE

Otvoritev objekta prestavljena zaradi poplave

V Tozdu Kemija v Mozirju so zgradili večnamenski objekt, v katerem bodo imeli skladišče CZ, zaklonske, tehnološko pripravo in vratarstvo službo. V začetku julija, ko so na objektu že zaključevali delo, jim je vodna ujma zalila spodnje prostore. Sanacija se bo tako zavlekla v jesen, prav tako pa tudi otvoritev objekta.

Nov objekt v tozdu Kemija v Mozirju

VPLIVI NAPOVEDANE UKINITVE YU-MENICE

Napovedana septembrska ukinitiv tako imenovane YU-menice iz zakona o zavarovanju plačil, bo vplivala tudi na našo prodajo. Ali ima Zvezni izvršni svet prav, ko trdi, da je ta menica povzročitelj inflacije? Strokovnjaki v naši tovarni se zavzemajo za akceptni nalog kot nadomestek YU-menice.

MIJA KOLARIČ, direktorica Posebne finančne službe: »Pričakujemo, da bodo ukinitiv preklicali. Glede na jugoslovansko tržišče in mentaliteto poslovanja v njem, potrebujemo nadomestek za denar. Dobre strani YU-menice so v tem, da je poslovna banka obvezni avalist, da vnovčenje v breme avalista poteka avtomatično ter da pride do avtomatičnega protesta, če oba intrasant in avalist na ŽR nimata denarja. Akceptni nalog kot nadomestek te menice je edina pametna alternativa, ker ima datum dospelja, toda ko ga predložiš v vnovčenje, in če kupec nima sredstev na žiro računu, stopi ta nalog v vrstni red.«

BORUT SEDOVNIK, pomočnik direktorja DE Marketing: »Uvedba akceptnega naloga ni pravzaprav nič novega, temveč samo ponovitev že znanega pred leti uporabljenega načina plačevanja obveznosti, ki pa se zna v jugoslovanskih razmerah izroditi, saj ni garancije, da ga bo možno vnovčiti. To bo le prenos rizika iz poslovne banke na dobavitelja, ki bo moral oceniti trenutno likvidnost kupca vzporedno z njegovimi možnostmi poslovanja v obdobju do poravnave (tudi 30 do 60 dni). Dovolj bi že bilo, če bi banke le zmanjšale avale menic, saj same menice niso povzročiteljice inflacije.«

FINANČNO PRILAGAJANJE ZAKONSKIM SPREMEMBAM NA TEREN Z 12 MILIJONI

Prvi rezultati sprememb zakonov o računovodstvu in finančnem poslovanju bodo znani po prvem polletju, ko bomo napravili bilanco po novem, pravi vplivi pa se bodo pokazali šele v zadnjem četrtletju letošnjega leta. Do tedaj in potem pa bo zelo pomembno, kako bomo zavarovali terjatve in preverjali plačilno sposobnost kupcev. Sredi leta nam 2 odstotka kupcev dolguje 4,6 milijarde din.

V juniju je z zmanjšanjem YU-menic prišlo do prošelj dolžnikov za plačilo menic z iztekom roka. To pa pomeni, da Cinkarna ne bi imela garancije o plačilu po izteku 45 ali 60 dni. Nekaterim kupcem smo se opravičili, češ da smo v prav takem položaju, druge pa napotili k trgovskim hišam. Zaradi zmanjšanja avala se je občutno povečala vrednost terjatev. Terjatev je 80

odstotkov od mesečne fakturirane realizacije, zapadlih terjatev je 60 odstotkov take realizacije na domačem trgu, 7,6 odstotkov od fakturirane realizacije v juniju pa je dvomljivih terjatev. Cinkarna se ni odzvala pritisku kupcev, da naj bi sklepali dopolnitve k že sklenjenim letnim pogodbam. Prevetrili smo le prodajne pogoje in ugotovili, da je petnajstnev-

ni rok plačila že običaj, dopustili pa smo tudi vse vrste veljavnih plačil. V sodelovanju s Pravno službo so v Marketingu sestavili učinkovito pogodbo o odstopu od le-te, če nam kupec plača osnovni dolg, procesne obresti in sodne stroške.

Z ukinitvijo menice pa bo postalo še bolj pomembno, kako bomo prodajali. Kupcem, ki ne plačujejo, smo dobavo novih naročil ustavili, dokler dolga ne poravnajo. To nam seveda zmanjšuje fizični obseg prodaje. Poslužujemo pa se tudi kombinacij kot so tako imenovani kompenzacijski posli in multiliterarni posli, da bi na ta način zadržali solventnost, ki bi še zadostovala za tekoče plačilne obveznosti do dobaviteljev.

Ukinitiv YU-menic odpira vrsto vprašanj o načinu pokrivanja obveznosti. Gotovinskega denarja bo premalo, potenciala v kreditih prav tako ne bo dovolj, zato pričakujemo zmanjšanje prodaje izdelkov za široko porabo, to je baritov, gradbenih lepil, rastlinskih substratov, zaščitnih sredstev in posredno tudi zmanjšanje prodaje pigmentov.

V času dopustov bi bilo potrebno še aktivneje obdelati tržišče ter izterjati terjatve, toda kako, ko stroški povračil za potovanja krepko zaostajajo za inflacijo. Zaradi takšne stimulacije, ko dnevnicu zapraviš že v Čatežu za dve coca coli, je pač bolje sedeti doma pri telefonu.

Mira Gorenšek

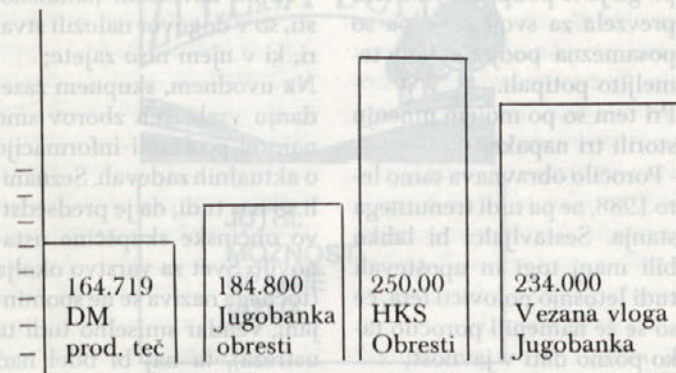
SLEDIMO DEVALVACIJI Kako je najbolje varčevati

V hranilno poslovanje v HKS se je vključilo že 30 odstotkov zaposlenih. Prve ocene bomo lahko dali šele v naslednji številki Cinkarnarja, stroški uvedbe HKS pa bodo pokriti šele po preteku šestih mesecev. Tokrat vam posredujemo primerjalni izračun.

Če se boste odločili za varčevanje enega milijona v Hranilno kreditni službi, boste storili najbolje. Če bi ta denar

pustili v mesecu juniju na tekočem računu v Jugobanki, bi izgubili 65.200 din obresti, če pa bi ga pretopili 1. 6. v DM bi izgubili celo 85.281 din. Prednost HKS je tudi v tem, da obresti tekoče obračunavajo, medtem ko v Jugobanki obresti zaračunavajo šele po preteku treh mesecev. Pa tudi varčevanje v vezani vlogi v Jugobanki ni mogoče za manj kot tri mesece.

GLAVNICA = 1.000.000 DIN
od 1. 6. do 30. 6.

O 27. seji ZZZD Skupščine občine Celje

NERESNICE TEŽJE OD DEJSTEV

PIŠE: ZORAN KANDUČ, DELEGAT
2. ENOTE - CINKARNE

Cinkarna ima v zboru združenega dela občinske skupščine štiri delegatska mesta. V tem zboru je sicer 79 delegatskih mest.

Tako kot za ostala zasedanja občinske skupščine, smo se vodje delegacij iz posameznih TOZD tudi za to sejo vnaprej pripravili. Predlog dnevnega reda za 27. sejo, ki je bila 13. junija, je vseboval dve za Cinkarno pomembni točki:

- poročilo o realizaciji nalog iz družbenega dogovora o varstvu okolja v občini Celje v obdobju 1986 do 1990 za leto 1988 ter
- predlog komisije za podelitev nagrad Slavka Šlandra za leto 1989.

Pred tremi leti so organizacije združenega dela iz celjske občine sprejele in podpisale dogovor, s katerim so se obvezale, da bodo do leta 1990 ali prej, odpravile ali zmanjšale

onesnaževanje okolja. Namen poročila je bil preveriti realizacijo nalog v letu 1988 ter morebitne zamudnike spodbuditi k resnejšemu delu na tem področju.

Poročilo je bilo sestavljeno iz dveh delov: iz poročila samega, ki je v kratkem orisalo stanje izvajanja nalog posameznih podjetij in iz dodatka. V osnovnem poročilu so pri naši tovarni objavili tudi spodnjo tabelo, iz katere je razvidno, kako z leti zmanjšujemo oddajanje SO₂ v ozračje:

leto	kg SO ₂ /h
1981	562.3
1982	459.3
1983	357.0
1984	355.0
1985	298.9
1986	301.0
1987	302.6
1988	292.9

Naš cilj je doseči 210, ali manj kg SO₂/h.

POL LETA PREPOZNO

V dodatku poročila dobro obveščeni krogi vedo povedati, da ga je sestavilo Društvo za varstvo okolja Celje, „občina“ pa ga je le podpisala in s tem prevzela za svojega – pa so posamezna podjetja bolj temeljito potipali.

Pri tem so po mojem mnenju storili tri napake:

- Poročilo obravnava samo leto 1988, ne pa tudi trenutnega stanja. Sestavljalci bi lahko bili manj togi in upoštevali tudi letošnjo polovico leta, če so se že namenili poročilo tako pozno dati v javnost;
- V nekaterih delih preveč na

pamet in neargumentirano obtožujejo posamezna podjetja, pa tudi v splošnem so se spustili prenziko;

- Kljub navidezni natančnosti, so v dogovor naložili stvari, ki v njem niso zajete;

Na uvodnem, skupnem zasedanju vseh treh zborov smo najprej poslušali informacijo o aktualnih zadevah. Seznanili so nas tudi, da je predsedstvo občinske skupščine ustanovilo Svet za varstvo okolja (točnega naziva se ne spominjam, vendar smiselno tudi ta ustreza), ta naj bi bdel nad varstvom okolja v naši občini.

NASTOP CINKARNIŠKE DELEGACIJE

V nadaljevanju, ko so zbori zasedali ločeno, pa smo se delovno lotili dnevnega reda. V razpravi o poročilu o uresničevanju družbenega dogovora o varstvu okolja smo poleg uvodničarke sodelovali tudi delegati iz Cinkarne, Železarne, Aera, Večera, Žične in Zdravstvenega centra.

Naša delegacija je podala pripombe k dodatku poročila. Pri nalogi, kjer smo se zavezali zmanjšati količino izpuščenih cinkovih in drugih spojin v ozračje iz proizvodnje sekundarnega cinka, so zapisali, da odstopamo od preselitve te proizvodnje v novi del in da ne bomo posodobili tehnologije tega proizvodnega postopka. Ker poleg tega tudi ne merimo količine v ozračje oddanih spojin, so nalogo označili kot neizvršeno. Bistvo naše pripombe je bilo v tem, da Cinkarna ne odstopa od preselitve tega postopka v novi del. Res pa je, da tega v letu 1988 nismo in tudi v letu 1989 ne bomo storili. Kar se tiče merjenja oddanih snovi v ozračje, smo maja 1989 pri zunanji ustanovi, kljub temu, da v Sloveniji trenutno ni ustanove, ki bi bila pooblaščenca za take meritve, naročili meritve, ki so jih konec maja tudi opravili. Rezultatov trenutno še nimamo. Ne moremo se strinjati z oznako, da je naloga nerealizirana, ker smo proizvodnjo sekundarnega cinka zmanjšali, s tem pa tudi oddajanje cinkovih in drugih spojin v ozračje.

Posebno nas tudi obtožujejo, da neprijavljeno (na črno) proizvajamo cinkovo belilo. Seveda smo proti takemu žaljivemu nesmislu protestirali. Saj je resničnost podatkov, da smo zmanjšali proizvodnjo cinkovega belila moč uradno preveriti v poslovnih knjigah. Hkrati so nas obtožili, da ne merimo oddajanja cinkovega prahu v ozračje, in da lahko celotno nalogo štejem za ne-

realizirano. Priznali smo, da oddajanja cinkovega prahu v ozračje resnično ne spremljamo, ker smo proizvodnjo cinkovega prahu v letu 1988 zavržili. Že vsaj zaradi tega bi lahko k nalogi zapisali, da je delno izvedena.

Pri nalogi, s katero smo se zavzeli izdelati projekt varčevanja s toplotno energijo, dobljeno iz proizvodnje žveplove (VI) kisline, se tudi ne moremo strinjati z oznako, da je naloga delno realizirana. To smo tudi povedali in pojasnili, da povezovalni cevovod že stoji in da lahko prične prenašati energijo.

Pri nalogi, da bomo z nevarnimi snovmi ravnali v skladu z zakonom so pripisali, da naloga ni realizirana. Pri Železarni Store so pri podobni nalogi pripisali, da se delno izvaja, ker so naredili popis svojih posebnih odpadkov in podpisali samoupravni sporazum s tega področja. Ker smo tudi vključeni v republiško raziskovalno nalogo Odstranjevanje odpadkov bi se spodobilo, da bi dobili vsaj takšno oznako, kot železarji.

Poleg tega so nam v družbeni dogovor „natovorili“ še novo odlagališče Za travnikom, ki ga dogovor še ne zajema. Tam so nam očitali, da smo brez dovoljenja posekali gozd, da nismo zgradili podaljška Bežigradske ceste in nas opozorili, da moramo izvajati meritve kvarnih vplivov nove pregrade na okolico.

Zahtevali smo, da to nalogo črtamo iz poročila, oziroma dodatka k poročilu ter hkrati razložimo, da smo za sečnjo pridobili ustrezna dovoljenja, da smo Gozdnemu gospodarstvu poplačali zmanjšano vrednost lesa, ker smo ga posekali poleti in da Bežigradske ceste ne moremo zgraditi, ker pri njeni gradnji sodelujemo le kot sofinancerji, ne pa nosilci izgradnje. Ker pa za to cesto ni še niti osnovnih

upravnih dovoljenj, kaj šele pripravljenega zemljišča, je tudi sofinancirati ne moremo. Bomo pa to obvezo izpolnili, ko bodo cesto pričeli graditi. Za meritve vpliva pregrade na okolje smo z Zavodom za socialno medicino in higieno podpisali dolgoročno pogodbo za izvajanje takih meritev. Prve so opravili pred pričetkom gradnje v letu 1988, tako da imamo posneto stanje okolja pred izgradnjo pregrade.

V povzetku razprave smo poudarili, da smo v Cinkarni od leta 1978, ko smo pričeli z ekološko sanacijo, skupno oddajanje SO₂ v ozračje zmanjšali za več kot polovico. To se pozna tudi v celjskem ozračju. Tudi zato je Celje zdrsnilo iz 2. mesta na 9. mesto lestvice najbolj onesnaženih krajev v Sloveniji, ki jo objavlja Hidrometeorološki zavod Slovenije. Cinkarna letno odda v ozračje 2600 t SO₂, drobna kurišča v Celju pa samo v kurilni sezoni (to je v pol leta) 3500 t.

Od leta 1978 do 1985 smo v Cinkarni izvedli osemnajst od skupaj triindvajset nalog iz področja za varstvo okolja. Nato smo teh pet neizvedenih nalog, poleg novih, prenesli v obravnavani družbeni dogovor o varstvu okoljav občini Celje. Tako smo se z novim dogovorom zavezali izvesti sedemnajst nalog. Od tega smo jih od leta 1986 do sredine leta 1989 izvedli deset. Dve nalogi smo izvedli predčasno. Preostale so v teku in razen eni, s katero res zamujamo, jim rok izvedbe še ni potekel.

V nadaljevanju razprave smo opozorili, da čas za obravnavanja poročil za leto 1988 ni primeren, saj smo že sredi leta. Zato smo predlagali, da poročilo za letošnje leto obravnavamo najkasneje konec januarja 1990.

Na delegatske klopi smo dobili mnenja, stališča in sklepe

Odbora za urejanje prostora in varstva okolja, v katerem predlagajo: „da se Društvo za varstvo okolja v prihodnje vključi kot enakopraven partner v začetni fazi nastajanja takih poročil“, s katerim se nismo strinjali. Naše mnenje je, da društvo ne more neposredno sodelovati pri nastajanju skupščinskega poročila, ker se društva povezujejo in vplivajo po znanih predpisih in poteh. Ker pa je v občini Celje varstvo okolja zelo pomembno in prehaja v zavest občanov smo predlagali, da ustanovimo medzborovsko skupščinsko komisijo, ki bi spremljala izvajanje družbenega dogovora in področje varstva okolja na splošno. Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja tega očitno ne more, vsaj sodeč po zgoraj omenjenem mnenju ne. Da bi kako drugače tvorno sodeloval pri izdelavi poročila pa tudi ni bilo nikjer zaslediti. Tudi Svet za varstvo okolja, ki ga je ustanovilo predsedstvo občine, je lahko le posvetovalni organ tega predsedstva, nikakor pa ne more kontaktirati neposredno s skupščino. Še posebej zato, ker v njem zbori niso zastopani s svojimi predstavniki (vsaj od njih izvoljenimi ne).

Druge delegacije so, podobno kot mi, osvetlile stanje nekaterih nalog, ki so si jih naložili s podpisom dogovora. Le delegat Večera se je lotil glodanja tujih kosti in okrcal večino podpisnikov dogovora. Pri tem pa se Cinkarna ni najslabše odrezala. Kot kaže, je v zadnjem času v Celju v ospredju sežiganje posebnih odpadkov Zdravstvenega centra Celje v nočnih urah. Na koncu je zbor z večino glasov sprejel predlagane sklepe, z dopolnilom, da upoštevamo tudi mnenje republiškega inšpektorata, ki pravi, da odlagališče Za travnikom resnično ne spada v družbeni dogovor. Predlagatelj poročila pa tega ni hotel črtati iz poročila. Očitno se boji zameriti Društvu.

Sprejeli smo tudi sklep, da morajo občinske strokovne službe pripraviti pregled, kolikšna bo predračunska vrednost posameznih nalog iz dogovora in koliko je zato na razpolago denarja v posameznih podjetjih.

ZAPLET PRI PREDLOGU ZA ŠLANDROVE NAGRADE

Delegatski glasovalni stroj je do konca pridno deloval in potrdil vse, kar smo mu predlagatelji ponudili. Zataknilo se je le pri predlogu komisije za podelitev nagrad Slavka Šlandra za leto 1989. Od 55 delegatov, ki so predali veljavna pooblastila jih je 21 glasovalo proti temu, 8 pa jih je bilo vzdržanih, da bi naš predsednik KPO, tovariš Marjan Prelec dobil to občinsko priznanje.

V uvodu k tej točki so nas seznanili s pismom, ki ga je Društvo za varstvo okolja Celje poslalo predsedstvu občinske skupščine. Pismo je bilo sestavljeno skrajno zlonamerno in neargumentirano. Jedro pisma je bila trditev, da Cinkarna stalno povečuje stopnjo onesnaževanja okolja in da ni nič storila za varstvo okolja. In ker Cinkarno vodi tovariš Prelec, si te nagrade ne zasluži.

Kljub temu, da smo dobro uro pred tem obširno govorili, koliko in kaj je Cinkarna v zadnjem času storila za varstvo okolja, je neargumentirano natolcevanje pri večjem delu de-

Po odmoru smo obdelali še preostanek dnevnega reda. Poročilo o uresničevanju načrta stanovanjskega gospodarstva v letu 1988 ni bilo niti pol toliko zanimivo kot prejšnja točka. Vsaj po odzivu razpravljalcev sodeč.

legatov bolj zaleglo, kot pa poročilo o izvajanju družbenega dogovora o varstvu okolja. Verjetno tudi zato, ker se naslovnik, to je predsedstvo – sam sem pričakoval samega župana – ni potrudilo in delegatom v razpravi pred glasovanjem kakšno reklo. Naslednjega dne so z občine prišle pripombe, da se cinkarniška delegacija k tej točki ni nič oglasila. Oglasili se nismo zato, ker mora predlog braniti predvsem predlagatelj in pa druge strukture, ki lahko na predlog „vplivajo“ pred objavo na skupščini, nikakor pa ne delegati iz okolja, kamor naj bi priznanje namenili. Oglasili bi se lahko in protestirali proti žaljivemu tonu, s katerim je bila v pismu označena Cinkarna, vendar, kot rečeno, smo se dobro uro o ekološki problematiki dodobra razgovorili. Prepričevanje že prepričanih, tako dobro kot slabonamerno, pa nima večjega smisla.

Tako nekako se je odvijala in končala 27. seja Zbora združenega dela Skupščine občine Celje.

PRVI JUGOSLOVANSKI KONGRES O VAROVANJU ZRAKA PRED ONESNAŽEVANJEM EKOLOGIJO PREPUSTIMO STROKOVNJAKOM, NE PA EKOLOGISTOM

Zveza društev za varstvo zraka Jugoslavije, ki ima sedež v Sarajevu, je organizirala 1. jugoslovanski kongres o varovanju zraka pred onesnaževanjem, od 14. do 16. junija 1989. Ta zveza društev je strokovna organizacija z ljudmi, ki se poklicno ukvarjajo s vprašanji varovanja zraka in izdajajo revijo Zaštita atmosfere.

Kongres je bil namenoma v Zenici, saj je to eno od mest z najbolj onesnaženim zrakom v Jugoslaviji in z vsemi spremljajočimi negativnimi posledicami. So na tistem delu poti, ko imajo veliko podatkov o onesnaženosti Zenice, tudi projekte za izboljšanje stanja imajo izdelane, nimajo pa finančnih sredstev za uresničitev idej. Na kongres je prišlo okrog 400 ljudi, ki se na najrazličnejših področjih neposredno ali posredno ukvarjajo z varstvom zraka. Prišlo je do dialoga med planerji, meteorologi, zdravniki in tehnologi, biologi, kemiki in še kom. Dobili smo preko 1000 strani obsežen zbornik referatov, ki priča o tem, koliko časa in na kakšen način se v Jugoslaviji ukvarjamo z onesnaževanjem zraka in to predvsem teoretično, saj za praktične rešitve ponavadi ni denarja. Pravzaprav je realizacija idejnih projektov bolj odvisna od odnosa vodstvenih kadrov do ekologije, saj imajo ponekod zadržke že pri zbiranju najosnovnejših podatkov, kaj šele da bi prišli do konkretnih čistilnih naprav.

Cinkarno sem predstavila

na področju uvajanja tehnološke discipline in sicer na kislinskih linijah, kjer smo skoraj za polovico znižali emisija SO₂ in delamo v okviru mednarodnih normativov. Ta način je bil na kongresu sprejet kot finančno malo zahteven in učinkovit. Ob zaključku kongresa smo udeleženci sprejeli Deklaracijo o varovanju zraka pred onesnaževanjem (Zeniška deklaracija), ki na kratko poudarja najvažnejše zahteve, ki jih bomo morali upoštevati, če bomo hoteli imeti čistejše okolje:

ZENIŠKA DEKLARACIJA

(najvažnejše točke)

1. Bolje izkoriščati energijo in surovine, predvsem pa sekundarne surovine
2. Nove tehnološke obrate graditi le ob zniževanju skupne emisije škodljivih snovi
3. Zagotoviti kakovostnejša goriva: odstraniti več žvepla iz kurilnih olj, upoštevati premož z nižjo vsebnostjo žvepla, znižati vsebnost svineca v bencinu na evropsko raven ter začeti vgrajevati modernejša avtomobilske motorje s katalizatorjem. Omejiti je treba hitrost avtomobilov na avtocestah.
4. Do leta 2000 ustaviti rast, potem pa začeti zniževati

skupno emisijo SO₂, predvsem z odzveplevanjem dimnih plinov iz termoelektrarn.

5. Vključiti se v mednarodna prizadevanja za zmanjšanje količine freonov (CFC) in CO₂.

6. Ekološko izobraževanje uvajati na vseh stopnjah šolanja.

Večina zahtev v deklaraciji sploh ni novih in se jih zavedamo že zelo dolgo časa, pa se nič ali pa zelo malo naredi za njihovo uresničitev. Kar se Cinkrane tiče v zvezi z ukrepi za varovanje zraka, smo veliko nalog izpolnili, nekaj pa jih bomo v bližnji prihodnosti.

Ob spremljanju izkušenj iz najrazličnejših koncev Jugoslavije človek mora narediti primerjavo s Cinkarno in z našim prispevkom za varstvo okolja. Res je bilo leta 1977 videti, da se bo Cinkarna ekološke sanacije lotila samo pod pritiskom javnosti, pa problem ni bil toliko v nepripravljenosti za varovanje okolja pač pa v nedorečenih rešitvah, saj smo se zavedali,

da nam bodo nekateri ukrepi, ki so bili naštet v ekološkem sanacijskem programu, prinesli tudi negativne posledice za okolje (npr. visok dimnik). Takrat smo na svoji koži občutili, kaj pomeni mnenje javnosti, ki na vsak način zahteva, da se držimo napisanih programov, in na noben način noče razumeti, da se v ekologiji vrednote zelo hitro spreminjajo. Izbira ukrepov bi morala biti bolj prepuščena strokovnjakom ne pa ekologistom.

V Cinkarni se je odnos do ekologije v teh letih močno spremenil, predvsem v tistih obratih, ki so včasih predstavljali največji ekološki problem, danes pa predvsem s svojo zavzetostjo znižujejo obremenjevanje okolja. Zelo pomembno pa je tudi to, da pri vodstvu Cinkarne ni zadržkov, kadar gre za odobritev stroškov in za sodelovanje pri varstvu okolja.

Vida Planinšek

POSODOBITEV V PROIZVODNJI TiO₂

Pričeli smo z izvajanjem prvega dela projekta avtomatizacije proizvodnje titanovega dioksida - posodobitev merilno regulacijske opreme. V ta namen sodelujemo pri pripravi dokumentacije in izbiri merilne opreme. Vzdrževanje in Razvojnna služba iz Cinkarne ter Projekantska organizacija preko Avtotehne. Na sliki je delovni sestanek skupine pri projektiranju merilno regulacijske opreme.

IZJAVA: TONE ZIMŠEK, predsednik Skupščine občine Celje

17. junija na slavnostnem zasedanju občinske skupščine ob praznovanju občinskega praznika

Gotovo je naša največja človeška bivalna muka ekološka problematika. Prvi problemi izhajajo že iz davnih dni industrijske kolonizacije Celja po zgraditvi južne železnice. Najtežje je to, da smo prav v teh kriznih časih sredi nepreglednega meteža resnic in polresnic. Prav imajo tisti, ki trdijo, da smo s sanacijo odlagali, da smo bili desetletja nedopustno ekološko nemarni in brezbrizni in da je zato možno stvari izboljševati le z neusmiljenim pritiskom na onesnaževalce. Seveda pa imajo prav tudi oni, ki ugotavljajo, da se je v zadnjih letih storilo v Celju več kot prej v desetletju, da se pravzaprav saniranje ne da izvesti preko noči in da je v prid najhitreje ekološke sanacije poleg graje

in pritiskov tudi lepa pohvalna beseda tam, kjer so rezultati. Seveda se na ekološkem področju v naših okoliščinah ne gre pretirano hvaliti z doseženim, kar malce neokusno bi izpadlo, čeprav že obstaja zajeten seznam otipljivih izboljšav. Verjetno je naš skupni dosednji najvišji dosežek v tem, da imamo Celjani v jugoslovanskem prostoru najcelovitejše raziskovalno delo na tem področju, da smo si izoblikovali visoko ekološko zavest, da imamo dovolj natančne programe in načine spremljanja realizacije le-teh in da še zadovoljivo modro uravnavamo ravnovesje med nestrpnostjo, ki zahteva rešitve preko noči, in realnostjo sanacijskih postopkov

IZJAVA:

NINA MAŠAT, dipl. biol., samostojna svetovalka za varstvo okolja v razpravi na seji ZZD 13. 6. 1989.

Cinkarna je leta 1978 izdelala ekološki sanacijski program, ki je vseboval 23 nalog. V letu 1988 je realiziranih 21 nalog in samo dve sta nerealizirani in sicer predelava odpadne H₂SO₄, ki nastaja pri proizvodnji TiO₂ v nov produkt t. j. amonsulfat (gnojilo) in pa zaustavitev piritne linije, v

okviru katere se proizvajajo žveplena kislina.

Poudarjam, da pri reševanju ekološke problematike v Celju ni dovolj samo kritizirati onesnaževalce, pač pa bi vsi morali slediti temu, da postane ekologija razvojno vprašanje. Dolgoročno je iz vidika varstva okolja namreč pomembno oblikovanje razvojno-tehnoloških preobrazbenih jeder celjske industrije. Ki ne bodo predstavljali dodatnega obremenjevanja okolja.

INFORMACIJA - SVETA VLADAR

Četudi je razlaganje sveta in bitja na njem domena filozofov, v sodobni družbi tudi mi nismo v zadregi. Vsak delček našega planeta je tako tesno povezan z drugim, da noben človek ni Otok, povsem sam zase. Z drugimi besedami to pomeni, da danes razpolaga družba z novimi tehničnimi sredstvi za masovno informi-

ranje. Če temu dodamo še dejstvo, da brez časopisa že jed izgublja okus, potem postane jasno, da so informacije, dobljene prek sredstev javnega obveščanja, eksistenčna potreba vsakega človeka. S hitrim razvojem medijev (posrednikov) smo takorekoč podaljšali svoja čutila in živce... Vsak naš „podaljšek“, naj

bo kože, roke ali noge, pa vpliva na psihični in družbeni kompleks. Zato torej ni nič čudnega, če predvidimo, da bo bodoči vladar sveta informacija, oziroma tisti, ki bo z njo razpolagal. Tu pa se nam zastavlja vprašanje o objektivnosti informiranja.

Ni potrebno biti Pirandello, da se sprašaj, kaj je resnica, še bolj pa je zanimivo iskanje izgubljene objektivnosti. V Verbiščevem slovarju tujk najdemo ob besedi objektivni (lat.: objektivni - predmeten) tri razlage: 1. ujema joč se z objektom, predmeten, stvaren, dejanski; 2. dejanski, resničen, obstoječ neodvisno od subjekta, od človeške zavesti; 3. ki se tiče objektivna. Da ne bi izgubljali časa s trivialnostmi (vsakdanjostmi), naj navedem le en primer v množici neobjektivnega informiranja. V nekem Izraelskem dnevniku (angleška izdaja), je bila pred leti objavljena vest, da hočejo Palestinci zavzeti Izrael. Resnica? Laž? Ali pa samo politični trenutek?! Manipulacija z informacijo je v tem primeru več kot očitna. Toda samo za nas, ki gledamo na njo z distanco. Razen tega je navedeno sporočilo silno nazorno. Že Freud pa je namreč vedel, da so ravno drobni „spodrsrljaji“, da je ravno tisto, kar povemo nehote, lahko ključ do celote. Toda - ali je naš vsakdanji človek sposoben izluščiti tako imenovani „spodrsrljaj“ iz množice dezinformacij. V času političnih bojev in gospodarskega razsula pri nas, so ljudje slejkoprej v glavnem in večini okupirani le še z vsakdanjim življenjem, vso pozornost in energijo pa vlagajo za zadovoljitev primarnih potreb (hrana, stanovanje itd.). Človeku enostavno ne ostane časa za ustvarjalnost, ki je za družbo in za srečo posameznika vendarle bistveno potrebna. Ob tem se normalno zastavlja vprašanje o tem koliko se ljudje, tukaj - danes, sploh še zanimajo za informacije, ki

niso v zvezi z njihovim preživetjem in koliko jim tudi verjamejo.

Jasno je namreč, da ljudje, ki malo vedo, malo verjamejo. Zakaj? Zato, ker o ničemer ne razmišljajo. O ničemer pa ne razmišljajo, ker nič ne vedo. Začaran krog, vsekakor. Obstajajo seveda tudi ljudje, ki mislijo, da vse vedo, toda njim je že pred davnimi stoletji odgovoril Sokrat s svojim: „Vem, da nič ne vem.“ Kljub delnemu skoku v stran, je najverjetneje informacija še vedno in tako kot v sodobnem svetu, tudi del našega novega načina bivanja. Kajti tisk, radio in televizija ter druga sredstva javnega obveščanja in komuniciranja, vendarle v dobršni meri oblikujejo naš vsakdanjik. Prav gotovo se tukaj zastavlja še eno pomembno vprašanje zastajanja ali zamolčanja informacije, ki podoba o dejanskosti lahko bistveno spremeni. Odgovore poznajo odgovorni uredniki, cenzura, ki je pri nas bojda ni, ter vladajoča politika. Dejstvo, ki naj bi se upoštevalo pa se morda ne, je zapisano v 168. členu ustave SFRJ: „Občanu je zajamčena pravica, da je obveščen o dogodkih v domovini in po svetu, ki so pomembni za njegovo življenje in delo, in o vprašanih pomembnih za skupnost.“

Jasno je, da živimo v postindustrijskem svetu, katerega, pa četudi čisto skrajni, del smo. Prav zato moramo slejkoprej v tej smeri tudi razmišljati. Morda je tehnologija, kot je računalništvo itd., ki temelji prav na pravilni informaciji, potisnila človekovo zavest v okolje. Toda umetnost, kot ena izmed najvišjih stopenj človekovega razmišljanja, je postala okolje. Naše okolje je torej zgrajeno z najvišjimi sloji človeške zavesti, katere vedno bolj pomemben del predstavljajo pravočasne, zanesljive in jasne informacije.

EVROPSKA SKUPNOST IN ENOTNI STANDARDI DO LETA 1992

PRI NAS ŠELE NA ZAČETKU

Evropska skupnost (European Community - EC), ki vključuje Evropsko gospodarsko skupnost (EGS), Evropsko skupnost za premog in jeklo (ESPJ) in Evropsko skupnost za atomsko energijo (Euroatom), je skupni trg, s 320 milijoni porabnikov, ki naj bi začel po letu 1992.

Izhodišče za ustanovitev skupnega trga je rimska pogodba iz leta 1957. Čez čas je prišlo do novih idej in akcij ter s tem do novih rešitev, ki jih povzema „novi pristop“ (new approach).

Tehnični in zakonski vidiki se z novim pristopom obravnavajo ločeno. Zakonski vidiki in osnovne naloge so definirani in obdelani v instrumentih, kot so smernice (directives) in odločitve (decisions). Tehnični vidiki za doseganje teh nalog pa se urejajo s standardi. Leta 1985 je objavljena Bela knjiga (White Paper), ki vsebuje ukrepe, ki zadevajo glavne fizične, tehnične in davčne ovire med članicami ter predstavljajo tako program kot ro-

kovnik prizadevanj za uresničevanje največjega trga na svetu.

Ena najpomembnejših tehničnih ovir so standardi in tehnični predpisi. Države članice so dolžne medsebojno uskladiti veljavne standarde, administrativne postopke, pa tudi predpise in davke.

Bela knjiga navaja, da je treba tehnične zahteve, katerim morajo ustrezati izdelki, določiti v evropskih standardih (EN). Standardi morajo biti izdelani tako, da je mogoče po njih preizkušati izdelke in njihove dele ter jih tako uporabljati pri uveljavljanju medsebojnega priznavanja preizkusov in atestov.

Evropske organizacije za standardizacijo

Za izdelavo EN so zadolženi Evropski komite za elektrotehniško standardizacijo (CENELEC) za področje elektrotehnike in Evropski komite za standardizacijo (CEN) za vsa ostala področja. Organizaciji sta leta 1982 s pogodbo o sodelovanju ustanovili skupno evropsko institucijo za standardizacijo CEN/CENELEC, ki deluje po enakih kriterijih, čeprav sta organizaciji ohranili samostojnost.

Evropski standardi

Osnovna naloga CEN/CENELEC je izdajanje evropskih standardov (European standard EN), katere naj bi države članice prevzele za svoje nacionalne standarde. V primerih, ko bi prehod na

V CEN/CENELEC so včlanjene nacionalne organizacije držav članic evropske skupnosti (12 članic) in članic evropskega združenja za svobodno trgovino (European Free Trade Association - EFTA) - skupaj torej 18 članic. Tako so članice CEN/CENELEC iste organizacije, ki predstavljajo te države v mednarodnih organizacijah za standardizacijo ISO in IEC.

identične nacionalne standarde bil nepraktičen ter zahteval dopušcanje nacionalnih odstopanj, se izdajajo harmonizacijski dokumenti (Harmonization Document - HD). Uporaba HD ni obvezna.

Proizvajalci imajo pravico, da jih ne upoštevajo, če njihovi proizvodi izpolnjujejo vse bistvene zahteve.

Tretja vrsta dokumentov so evropski predstandardi (European Prestandard - ENV), ki so namenjeni za začasno uporabo.

Evropski standardi in harmonizacijski dokumenti se sprejemajo na osnovi izdelanih osnutkov (prEN, prHD). Dolžnost članic je, da standard EN prevzamejo identičen in v celoti v predpisanem

roku kot nacionalni standard. Pri HD so dopustne redakcijske razlike.

Pri prevzemu evropskih standardov v nacionalno standardizacijo dobijo ti dodaten list z dodatno oznako, ki jih poveže z obstoječo nacionalno standardizacijo.

Evropski standardi oz. harmonizacijski dokumenti se dajo dobiti le kot nacionalni standardi držav članic, torej kot DIN EN xxx, NF EN xxx,...

Usklajenost z mednarodno standardizacijo

Osnovna politika CEN/CENELEC je vključevanje mednarodnih standardov ISO in IEC, kadar je to mogoče. Če pa je to nemogoče, mora biti evropski standard do največje mere usklajen z mednarodnim standardom. Kadar mednarodnega standarda ni ali če ni prilagojen evropskim potrebam, morata CEN oz. CE-

NELEC izdelati evropski standard.

Okoli 90 % elektrotehniških standardov EN je identičnih, t.j. neposredno prevzetih od IEC. Položaj dejavnosti, ki so predmet ISO, je manj ugoden, tako da je razkorak med mednarodno in evropsko standardizacijo znatno večji.

Možnost sodelovanja

Po statutu CEN in CENELEC je sodelovanje v njihovih organih omejeno samo na državne članice evropske skupnosti in članice evropskega združenja za svobodno trgovino (EFTA). Ker Jugoslavija ni včlanjena v nobeno od omenjenih organizacij, je našim strokovnjakom sodelovanje pri izdelavi evropskih standardov in harmonizacijskih dokumentov onemogočeno. Iz istega razloga naša industrija pride prepozno do informacij, ker evropski standard lahko dobi tedaj ko standard izide kot dokončni dokument v obliki nacionalnega standarda članic CEN/CENELEC.

Da bi se problem ublažil, je Zvezni izvršni svet leta 1986

vzpostavil z EGS sodelovanje na področju standardizacije, na temelju katerega je skupina strokovnjakov Zveznega zavoda za standardizacijo obiskala CEN/CENELEC.

Na temelju akcij, ki so sledile Zavod za standardizacijo prejema osnutke EN, predstandarde, standarde in HD.

Skraini čas je, da naša podjetja oblikujejo strategijo priprav na leto 1992. Nujna je ustrezna aktivnost podjetij, da bodo svoje proizvode, storitve in način poslovanja prilagodile zahtevam skupnega evropskega trga (prilagajanje izdelkov skupnim standardom, upoštevanje predpisov o varstvu okolja, upoštevanje predpisov o zdravju ljudi - izvoz hrane in podobno.).

Kaj pa pri nas

V naši standardoteki imamo že precejšno število standardov (JUS, ISO, DIN, ASTM), ki se nanašajo na poslovanje v

Cinkarni, ter tako sledimo novostim na področju evropske standardizacije.

Zaustavitev proizvodnje klasične cinkove pločevine v stari valjarni in povečanje proizvodnje cink-titanove pločevine v novi

Proizvodnjo klasične cinkove pločevine bomo konec julija dokončno ustavili. Tako se bo končalo več kot stoletno valjanje pločevine in zaustavljen bo prvi obrat v naši tovarni.

Kot je znano, segajo začetki Cinkarne v leto 1873. Tovarno je zgradila austroogrška monarhija pod naslovom "KK Hüttenvervaltung Cilli", že dve leti kasneje so iz tovarne prišle prve količine surovega cinka. Leta 1888 je bila zgrajena valjarna na parni pogon, ki je bila modernizirana v letu 1955 z novo valjčno progo za predvaljanje, leto kasneje pa je bila opravljena tudi rekonstrukcija stare proge v Valjarni.

Ob naštevanju vseh teh zgodovinskih dejstev je seveda treba ugotoviti, da so v stari valjarni delali valjane cinkove izdelke 101 leto. Kljub želji, da bi ob tej priložnosti dobili natančno količino valjanih proizvodov, nam to ni uspelo, menimo pa, da jih je bilo v tem času blizu pol milijona ton.

Za proizvodnjo klasične cinkove pločevine smo uporabljali tako imenovani "valjarniški cink". Tak cink se proizvaja v topilnicah s horizontalnimi retortami, pa tudi v sodobnejših topilnicah, če so osnovne surovine ustrezne kakovosti. Za paketno valjano pločevino smo v Cinkarni uporabljali surovi cink, kakovosti 98,5 %, oziroma po zaustavitvi topilnice, cink iz Zambije. Zaradi ugodne sestave oligo elementov, ki poleg svinca nastopajo kot nečistoče v surovem cinku, je bil ta cink zelo dobra osnova za staro valjarno. Surovemu cinku smo dodajali še elektrolitni cink. Tako dobljena sarža je dajala ustrezne fizikalne lastnosti izdelane pločevine. V zadnjem času pa smo zaradi nedosegljivosti zambijskega cinka uporabljali elektrolitni cink, z dodatkom zlitine cinka in svinca. Vse to je podražilo proizvodnjo.

Po letu 1965 se je v zahodni Evropi pričela proizvodnja cinktitanove pločevine, ki je zaradi veliko boljših mehanskih lastnosti, izredno hitro izpodrinila na trgu klasično cinkovo pločevino. Zaradi tega smo tudi v Cinkarni spoznali, da se moramo hitro prilagoditi novo nastalim razmeram, če hočemo ostati na tem zahtevnem trgu. Vedno večje zahteve kupcev so nas prisilile, da smo v letu 1975 začeli s etapno modernizacijo valjarne (nakup tračne valjarne). Takratno finančno stanje nas je prisililo v nakup rabljene, vendar funkcionalne opreme za tračno valjanje. Cilj modernizacije je bila proizvodnja 10.000 ton letno valjanih izdelkov iz cinka.

Tako je leta 1982 začela poskusno obratovati tračna valjarna, na kateri v glavnem delamo cink-titanovo pločevino.

Proizvodnja klasične cinkove pločevine se je v svetu iz leta v leto zmanjševala (danes jo delajo samo še na Poljskem). Prav tako smo zmanjševali to proizvodnjo tudi v Cinkarni, na drugi strani pa povečevali cinktitanovo pločevino v Novi valjarni kot nam kaže naslednja tabela:

LETO	KLASIČ.PL. S.V. v tonah	CINKTITANOVA PL. N.V. v tonah	SKUPAJ
1982	3266	376	3642
1983	1747	2334	4081
1984	1459	2924	4383
1985	1346	3388	4734
1986	1058	3629	4687
1987	893	4283	5176
1988	712	4609	5321
1989	(predv.) 300	5200	5500

Iz tabele je razvidno, da smo se v teh letih smiselno prilagajali trgu, hkrati pa dvigovali skupno proizvodnjo pločevine. Tržišče zahteva vse več prilagojenih izdelkov iz cinktitanove pločevine, glede na namen uporabe. S pričetkom obratovanja nove razrezne linije in povečanjem teže vlitih blokov, se je povečala proizvodnja in produktivnost in kar je najvažnejše, dobili smo kakovostno cink-titanovo pločevino, ki je enakovredna vsem proizvajalcem v zahodni Evropi.

V bližnji prihodnosti nameravamo realizirati še načrtovano izgradnjo kvarto valjčne proge in s tem povečati proizvodnjo na željenih 10.000 t cinktitanove pločevine, hkrati pa povečati varnost obratovanja in visoko kakovost.

Z ozirom na to, da smo zaustavitev načrtovali že pred dvema letoma, z razporeditvijo sedemnajst zaposlenih delavcev ne bo nobenih težav, saj v zadnjem letu nismo zaposlili nove delovne sile v ostalih obratih. Tako bomo vse delavce zaposlili v Metalurgiji, največ v Novi valjarni, kjer je občutno pomanjkanje delovne sile.

Ob tej priložnosti je potrebno poudariti, da pričakujemo od delovne sredine v obratih, kamor bodo prišli delavci iz Stare valjarne, da jih sprejmejo kot svoje, saj gre v glavnem za pridne, prekaljene delavce, ki bodo v kratkem času osvojili nova dela in naloge.

Jože Naraks

IZJAVA

Kako v Mozirju razmišljajo o samostojnosti

FERDO ERJAVEC, DIREKTOR TOZDA KEMIJA: »Obstoječi in nov proizvodni program, katerega načrtujemo, in ki bo predeloval cinkarniške izdelke, bo še bolj poglobljel ekonomske vezi in interese med proizvodno enoto in matičnim podjetjem. Infrastruktura, ki jo trenutno gradimo, pomeni razvoj v kadre, v drugem pa nadomestek stari upravni stavbi, ki je ni mogoče več sanirati. V Mozirskem tozdu se že dolgo srečujemo s problemi pridobivanja strokovnega kadra. Letos v ta namen nameravamo zgraditi tri stanovanja. Zato upamo, da se bo naš razvoj v sklopu Cinkarne le še vzpenjal.«

TOZD Grafika v novih prostorih

Ofsetna tehnika bo vodilna do leta 2000

Ob obratu tiskarskih plošč in tiskarni je v preteklem letu zrasla nova zgradba, ki je letos dobila s sprednje strani svoj dokončni videz.

Zgradba predstavlja razširitev obrata tiskarskih plošč. V sprednjem dvoetažnem delu so novi delovni prostori in laboratoriji, ki so jih sodelavci TOZD Grafike željno pričakovali.

Grafika je z naložbo v dograditev pri proizvodni hali Grafika III pridobila poleg omenjenega etažnega dela še 2.520 m² industrijskega prostora. V ta del bo instalirana naslednja oprema:

- nova linija za oslojevanje ofsetnih tiskarskih plošč
 - stara linija za oslojevanje iz obstoječega obrata
 - nova linija za razrez na komercialne formate
 - linija za pakiranje plošč
 - nove škarje za paketno rezanje
 - stara naprava za razrez zvitka na formate
 - stare škarje za paketno rezanje
 - 2 mostni dvigali za manipulacijo z zvitki aluminija
- Preostali del bo skladišni prostor za zvitke aluminija, površinsko obdelane zvitke, oslojene zvitke pred razrezom in končne izdelke.

V zadnjih letih je bilo veliko težav zaradi pomanjkanja primerne skladišnega in manipulacijskega prostora za zvitke do 3 t, v bodoče do 5 t teže, ki se predelujejo. Osnovna surovina za proizvodnjo ofsetnih tiskarskih plošč je visoko kakovostna litografska aluminijaska pločevina, ki zahteva posebne pogoje skladiščenja.

Po preselitvi stare linije za oslojevanje se bo v stari proizvodni hali sprostil prostor za novo linijo za površinsko obdelavo, ki bo tekla vzporedno s sedanjo in predstavlja jedro naložbe in kontinuiteto razvoja in modernizacije proizvodnje ofsetnih tiskarskih plošč v TOZD Grafika.

Nova linija za površinsko obdelavo bo temeljila na novi tehnologiji. Namesto sedanjega mokrega krtačenja s suspenzijo mehkega abraziva, bo zrnje površine elektrokemično. To bo zagotavljalo visoko in enakomerno kakovost in možnost proizvodnje posebnih tipov ofsetnih tiskarskih plošč, kar zahtevata domači in tuji trg. Zaradi racionalnega koriščenja dragega aluminija in povečane produktivnosti, bo imela nova linija avtomatsko menjavo zvitkov.

Z naložbo v novo linijo za proizvodnjo predoslojenih ofsetnih tiskarskih plošč bo TOZD Grafika razpolagala z zmogljivostjo 2.200.000 m² plošč na leto, pri delu v 3 izmenah.

Proizvodnja na stari liniji se bo postopoma zmanjševala, na novi povečevala in dosegla leta 1995 končno zmogljivost. Stara linija obratuje nepretrgoma deseto leto. Stopnjuje se dotrajanost, ki zahteva nadomestitev. TOZD Grafika je edini proizvajalec ofsetnih tiskarskih plošč in pokriva 85 % potreb na domačem trgu. Kemolit ofsetne plošče so reprodukcijski material za tiskarne. Uporabljajo se za ofsetno tehniko tiska, ki je danes vodilna in bo po napovedih do leta 2000 tudi ostala. Namen naložbe TOZD Grafika je pridobiti nadomestno zmogljivost za proizvodnjo Kemolit ofsetnih plošč, da bo lahko sledila potrebam domačega trga in povečanim možnostim za izvoz, ne samo

količinsko, ampak tudi po kakovosti.

Za nabavo uvozne opreme, linije za oslojevanje, razrez, površinsko obdelavo in laboratorijskih aparatov je investitor TOZD Grafika najela tuji kredit.

Dobava prvih dveh linij bo v oktobru 1989, tretje v začetku leta 1990.

Domača bo oprema za pripravo, recirkulacijo in čiščenje vode in klimatizacijo. Projekti so v izdelavi ali izdelani. Začeli so že z izvajanjem del. Velika skrb je terminsko usklajeno odvijanje del, preselitev, dopolnitev in montaže nove opreme zaradi tekoče proizvodnje, ki mora teči čim bolj nemoteno.

Marjeta Zupancič

Obrat tiskarskih plošč

OBRAT CUPRABLAU TUKAJ SE BOLJE DELA

Že nekaj mesecev je pakirnica modrega bakra v novih prostorih. Minka GAŠPARIČ in Milica PETROVIČ se veliko bolje počutita. V novih prostorih, pravita, je večja zračnost zaradi ventilacije in velikosti prostora. Tako ni več toliko prahu v zraku kot ga je bilo v starih. Zaenkrat je v novem delu le pakirnica in skladišče, ko pa bodo uredili še sanitarije, garderobe in telefon, bo tukaj prav lušno. Tudi Dragutin VARJAČIČ in Vahid MEHMEDOVIČ, ki tu delata le začasno, sta v novi pakirnici zadovoljna.

ŽE OSMIČ NA RAST-YU

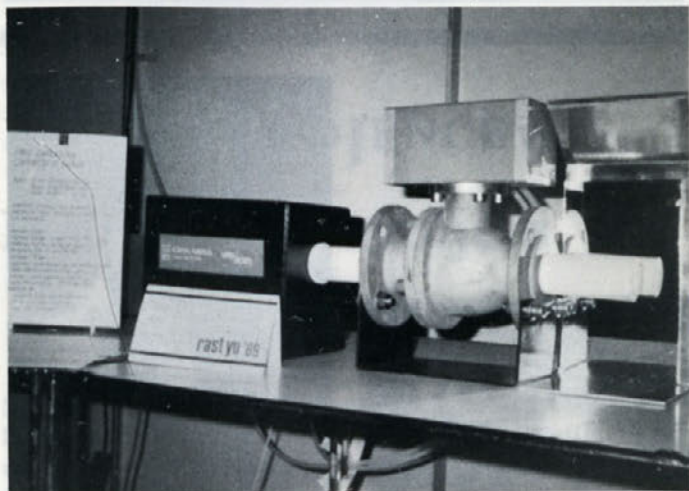
Pod pokroviteljstvom Gospodarske zbornice Jugoslavije je bila letos "17. JUGOSLOVANSKA IZLOŽBA IZUMA, TEHNIČKIH UNAPREDŽENJA I NOVITETA". Na razstavi, ki je bila od 30. maja do 4. junija 1989 na Reki je razstavljalo 194 podjetij, zasebnikov in šol iz Jugoslavije. Poleg domačih so letos prikazali svoje najboljše dosežke še Madžari, Čehi, Italijani in izume študentov iz SSSR. Skupaj je bilo prikazanih 1750 domačih in tujih dosežkov.

Celotna razstava je bila še en dokaz, da se da tudi v Jugoslaviji marsikaj narediti, če znamo izkoristiti pamet in znanje naših strokovnjakov na vseh področjih ustvarjalnega dela in tehnoloških sprememb. To finančno lahko prinese dosti več, kakor velika vlaganja v neproizvodne investicije. Nemilostljivi tujji trg, v zadnjem času pa tudi domači zahteva visoko tehnologijo, kakovostne izdelke in računalniško podprto avtomatizirano proizvodnjo. Prav zato se tudi spreminja pomen razstave in prikazanih eksponatov. Prav letos je bilo veliko izdelkov visoke

vseh stroškov, kar je za podjetje, ki prikazuje svoje inovacije in proizvode ugodno. Poleg Aera, Cinkarne, Ema, Ingrada in Železarne Štore so prikazali svoje izdelke še mladi elektroniki iz OŠ I. celjske čete, ki so letos republiški prvaki. Iz Cinkarne smo letos prikazali tri inovacije:

- PTFE dvodelni krogelni ventil
- PTFE ventil s konosnim zapiranjem in
- novo barvo GOLTIN.

Poleg teh inovacij smo prikazali serijo proizvodov TOZDA VEFLON (inovacije iz preteklih let) in naše nove izdelke DIVO, DIVO lux in SIL-

PTFE DVODELNI KROGELNI VENTIL

tehnologije, namenjenih domačemu in tujemu trgu. Razstavljalci iz Celja so že tretjič nastopili združeni na enotno organiziranem prostoru pod pokroviteljstvom Občinske raziskovalne skupnosti Celje. Kot pokrovitelj ORS pokriva tudi 30 odstotkov

KO. Za vse naše izdelke je bilo veliko zanimanje, še posebej za izdelke široke porabe. Številni razgovori in ponudni prospekti bodo imeli svoj odraz tudi pri večji prodaji, torej finančni učinek. Zadnji dan razstave vsako leto podelijo za najboljše inovacije oz. tiste, ki jih izbere po-

sebna ocenjevalna komisija zlate, srebrne in bronaste plakete. Celjani smo letos dobili eno zlato (Ingrad), dve srebrni (Cinkarna in Železarna Štore) in bronasto (OŠ I. celjske čete).

Iz Cinkarne je dobila srebrno plaketo Metoda Goršek dipl.ing. za barvo GOLTIN. Po-

leg največje razstave RAST YU, organizira ta center letos še skupne nastope za Jugoslavijo v tujini - v Sofiji, Grazu, Budimpešti in Kijevu.

Sejmi in razstave so dokaz, da ni pomembno samo proizvesti, pomembno je tudi prodati, če je to znanje, je dobiček največji.

Maks Pečnik

Hostesa Ingrid
z našega razstavišča

Tudi mi na Ideji '89

CINKARNA se je na sejmu IDEJA 89, ki je bil v Celju od 13. do 16. 06. 1989, predstavila že tretjič.

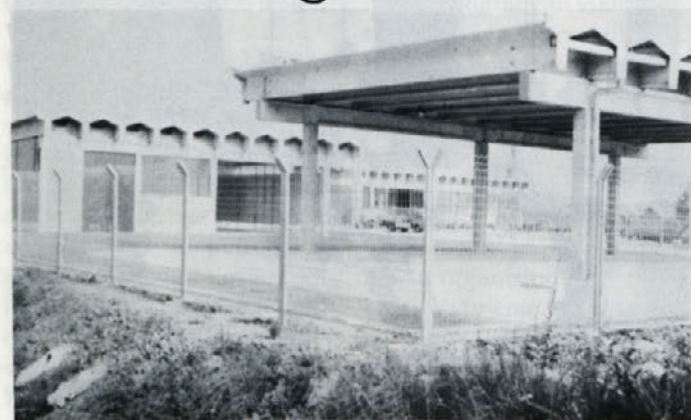
Namen sejma je bil predstaviti inovacijsko dejavnost, patente in izume s posebnim poudarkom na zasebnem in družbenem sektorju, računalniške programe za manjše organizacijske enote drobnega gospodarstva in obrtnike ter propagandna sredstva, poslovna in novoletna darila.

To naj bi bil tudi sejem, ki ga že dolgo želijo številni izumitelji, inovatorji, tisti, ki želijo celovito predstavitev na področju inovacij in računalništva ter tisti, ki imajo vse leto opraviti s propagandnimi sredstvi ter poslovnimi in novoletnimi darili. Na primerno urejenem razstavnem prostoru je Cinkarna predstavila koledarski program za leto 1990 in ponudila ostale tiskarske storitve. Obiskovalcev je bilo veliko, resnejših poslovnih obiskov pa je bilo preko 50.

Z nastopom Cinkarne na sejmu IDEJA smo zadovoljni, saj ugotavljamo, da s plasmom koledarjev ne bo težav, prav tako pa ima predstavitev ostalih tiskarskih storitev že nove rezultate. Splošna ocena uspešnosti in namena sejma je bila, da ima pravo zasnovano, da pa bo potrebno narediti še veliko več, da se bo IDEJA približala nivoju Obrtnega sejma in da bo z njim živelo tudi Celje kot mesto.

IRENA SCHMIDT

Naša gradbišča

Skladišče za pline in olja je zgrajen

TRETJIČ NA DOLENJSKEM

Srečanja naših upokojencev so vsako leto težko pričakovana, pristrčna in sproščena. Upokojenci dajejo videz, da živijo v nadaljevanju tistega, kar so tekom dolgih let dela v Cinkarni pridobili z medsebojnimi odnosi, odnosom do dela in tovarne.

Tako je bilo tudi letos ko so se v organizaciji sindikata srečali na izletu 25. in 26. maja. V prelepem sončnem jutru je iz Celja krenilo vsak dan po pet avtobusov ali skupno 520 udeležencev. Dolenjska je bil letošnji cilj, kot osrednja zanimivost pa obisk BAZE 20 v Kočevskem Rogu.

Število upokojencev Cinkarne se hitro povečuje, na seznamu jih je že 624, kar predstavlja 27 % od skupnega števila zaposlenih. Udeležba na izletu 450 upokojencev je 72 % in 70 spremljevalcev (žene, možje).

Srečanja upokojencev na izletu so zlasti zanimiva, ker so organizirana vsako leto v drug kraj. Slovenija je postala že skoraj premajhna, zato je bil izlet že tretjič na Dolenjsko, s postanki v Dolenjskih Toplicah in ogledom zgodovinsko znane BAZE 20 v Kočevskem Rogu. Tu je udeležence izleta pričakal eden od takratnih partizanov, ki je v sproščeni besedi orisal dogodke od 1942-45, pomen baze in drugih med NOB. BAZA 20 je bila edina baza na Slovenskem, ki ni bila nikoli odkrita. V njej je delalo celot-

no slovensko vodstvo, veliko tujih misij in v bližini radijska postaja, ki je oddajala tudi za tujino.

Pot je vodila tudi preko Podstenice do Kočevja, kjer je bilo skupno kosilo v hotelu Pugled.

Na zadovoljnih obrazih naših upokojencev se je videlo, da znajo pozabiti na skrbi, s katerimi se srečujejo vsak dan. Mnogi so rekli, da je lepa tudi pozna pomlad življenja, če odmislijo probleme, ki tarejo sedanjí čas, inflacija in cene pa ne prizanašajo nobenemu. V prihodnje si želijo še podobnih srečanj, na samem izletu pa po možnosti kulturni program in glasbo.

Kolektivu Cinkarne pa želijo še naprej tako uspešno gospodarjenje. Spremljajo vse dogodke v glasilu Cinkarnar, ki je resnično najboljša vez med tovarno in njimi.

KLUB UPOKOJENCEV

Delegati že izvoljeni

Sindikata Cinkarne je predlagal ustanovitev kluba upokojencev Cinkarne Celje. Izlet je bil priložnost, da so izvolili iniciativni odbor. Na vsakem avtobusu so izvolili svojega delegata, skupaj deset. IO konference bo v jeseni sklical prvi sestanek.

Sindikata bo klubu namenil tudi nekaj sredstev za začetek delovanja. Klub bo sprejel tudi program dela na 1. seji. Namen klu-

ba je še bolj povezati upokojence, ščititi njihove interese, vzdrževati stike med podjetjem in pomagati tudi pri vsakoletnih srečanjih - izletih sindikatu. Klubu želimo uspešno delo.

Maks Pečnik

TISOČKRAT HVALA

Petindvajsetega maja ni bil le dan mladosti, bil je lep sončen spomladanski dan in za nas zelo pomembnem dan. Ponovno smo se srečali na tradicionalnem izletu cinkarniških upokojencev. Letošnja smer je bila Dolenjska. Pet avtobusov je zjutraj odpeljalo izpred Vrtnice.

V našem avtobusu je bilo čudovito. Imeli smo spremljevalko Dragico iz sindikata, ki je bila polna toplih prijaznih besed in humorja. Bila je vedno pripravljena pomagati vsakomur, ki je potreboval pomoč. Spremljal nas je tudi harmonikaš, ki je veselo igral in skupaj z upokojenci prepeval domače viže.

Kar v avtobusu smo izvolili delegatko, ki nas bo zastopala

v organih Društva upokojencev. Dragica je za nas imela pripravljene tudi lepe spominčke.

Dobra malica v Dolenjskih Toplicah nas je okrepila. Med vožnjo sem si ogledoval lepe urejene pašnike, obdelane njive, vinograde in vikend hišice. Narava je res čudovita. Rad se bom spominjal kočevskih gozdov, nanje me spominjajo tudi mlada leta, ko sem hodil tod še kot mladinski funkcionar.

Tisočkrat hvala kolektivu Cinkarne, ki je prispeval denar in organiziral nepozaben izlet. V imenu upokojencev pa želim vsem zaposlenim veliko zdravja in poslovnih uspehov.

Ivan Podlesnik

Upokojeni v marcu

Zapuščam svoj drugi dom

FRANC FLORJANČIČ, ki je delal v topilnici vse do njene konca (14 let in pol), na PI-Ku in valjarni ter KKC, gleda na Cinkarno kot na svoj drugi dom. "Mladi je ne bodo pustili propadu". Iz njegove izjave lahko razberemo, da jo je imel res rad. Zato je do nje tudi bolj kritičen. "Razvoj Cinkarne je prepočasen, potrebno bi bilo odpirati več delovnih mest." Preseneča njegov odkrit odnos do vsega, najbrž je bila tudi ta lasnost vzrok za to, da je postal dobitnik srebrnega znaka Cinkarne v letu 1988.

V topilnici smo se dosti prežgali

IVAN BOGNIČ prej iz Dobja, ne bo nikoli pozabil na sosedu, ki ga je leta 1957 spravil delat v topilnico. Kot kurjač je delal 14 let v štirih izmenah, prost je bil samo en vikend v mesecu. Vozil se je s kolesom iz Dobja, tudi pozimi in v snegu. Zato si ni mogel tako kmalu urediti življenja po želji. Po štirih letih je sicer

šel delat na žago v Šentjur, potem pa spet nazaj v topilnico, kjer je bila boljša plača. Od leta 1970 je delal kot kurjač v stari valjarni, kjer so svoje čase imeli kar nekaj štrajkov: "Moral sem sodelovati, toda sodelavcem svetujem, da bi se ne prepirali z vodstvom".

V pokoju brez pokojnine

ANA TEMBELESKA je bila čistilka v Cinkarni 16 let, toliko pa ima tudi delovne dobe. Čeprav je preživela možgansko kap in za delo ni zmožna, ji niso priznali invalidske, ker prispevke za zdravstveno varstvo ni plačevala v Sloveniji. Za redno upokojitev nima dovolj delovne dobe, ker je bila prej doma in je živela v Makedoniji. Iz začaranega kroga nima drugega izhoda, kot da preživi z dvema otrokoma ob dohodku moža. Usoda se v življenju kdaj tudi tako poigra.

Bolje, da vratar gleda proč

ŠTEFAN ZORKO, ki je leta 1951 prišel v Cinkarno, je delal pri zidarjih, ko pa je bilo pomanjkanje delovne sile v topilnici, je bil prestavljen tja za čistilca. Leta 1960 je bil zdravniško prestavljen v kuhinjo, tam pa se je ponesrečil in je tako postal vratar. Kot vratar je delal 13 let. "Ljudje bi morali biti vljudnejši in bolj disciplinirani, tako pa sem moral raje pogledati proč, da ne bi imel težav."

V vzdrževanju se vsega naučiš

ANTON TOMAŽIČ je bil vso svojo 38-letno delovno dobo gradbenik - šamotar, krovec. Ko je delala še topilnica, jo je pomagal vzdrževa-

ti. Pozna vse obrate, zato pravi, da bi bilo potrebno nevarnosti v nekaterih obratih še bolj zaščititi. Med tem ko so se časi spreminjali, pravi Anton, je tempo dela ostal enak. "V teh letih pa sem se tudi veliko naučil."

Šele po končanem delu domov

FRANC KUGLER je delal najprej v topilnici 15 let, od leta 1970 pa v gradbenem oddelku Vzdrževanja. Zadnje tri leta pa je zaradi bolezni delal kot skladiščnik. "Včasih je bilo težko, ker si moral biti na delu toliko časa, dokler ni bilo delo končano, pa četudi so bile to tri izmene zaporedoma. Velikokrat se je zgodilo, da so me poklicali na dom, da sem prišel delat, tudi ponoči." Čeprav je imel slabe čase, se je vedno rad pošalil, in tak je še sedaj.

SKUPNA ZAHVALA

Vsi upokojeni (brez izjeme), se zahvaljujejo za darila, ki so jih prejeli od svojih bližnjih sodelavcev ter jim želijo veliko uspehov in zdravja.

HVALA – TUDI MI NJIM!

Vedno te nekaj veže na delo

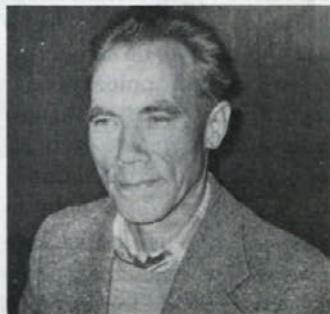
FRANC JONKE si je v začetku ob delu pridobil kvalifikacijo in opravil tehnično šolo ter odslužil vojaški rok. Vse to je bilo od leta 1949 do leta 1964, ko je delal kot topilničar. Dve leti je bil tam izmenovodja, nato pa še pet let v New Yerseyju, vse do upokojitve pa v tiskarskih ploščah. Nekajkrat je sicer že mislil zapustiti Cinkarno, pa ga je nekaj še vezalo nanjo. V Grafiki je bil zadovoljen. Kot samoupravljalec in DPO delavec je povedal: "Cinkarna se je do 1960 leta razvijala bolj polževno, od takrat do danes pa se je veliko spremenila. Zato želim, da bi iznašli še nove proizvode in še izboljšali zrak."

Stare naprave je treba zamenjati

KONRAD MOTOH je prišel v Cinkarno leta 1954 in vseh 35 let delal v obratu organskih barvil v Kemiji. To je danes eden od obratov, kjer so delovni pogoji najslabši, saj se proizvodnja v vseh teh letih ni nič posodabljala. Veliko je kemijskih spojin, zato mora delavec biti tem bolj zbran, pazljiv. "Želim, da bi Cinkarna imela denar za za-

menjavo starih naprav, ker so razjedene in komaj še služijo namenu. Če bodo posodobili proizvodnjo, bom rad prišel pogledat!"

Mladi ne delajo radi

ALOJZ KRZNAR dobro pozna delo v stari in novi valjarni. V Cinkarno je prišel leta 1962, zadnjih sedem let pa je delal v novi valjarni. "Sprememba je velika, v novi valjarni je bolj svetlo, čistejše in varneje. Odnosi med delavci so dobri, toda danes se v primerjavi s starimi časi dosti manj dela. Mladi, ki prihajajo, ne primejo radi za vsako delo."

Lepo je bilo naši generaciji

ANTON GRAČNAR, ki je začel v Cinkarni že leta 1955, je v topilnici zdržal le tri mesece. Nato je šel v staro valjarno, kjer je delal vse do leta 1982, ko so ga premestili v novo. Fizično delo je na njem pustilo posledice, zato mora veliko kolesariti. "Naša generacija je bila boljša kot sedan-

ja. Bili smo bolj složni, prijeli smo za vsako delo, ni nam bilo težko. Mlajši pa iščejo možnosti kako bi ubežali težjemu delu, nimajo zavesti o dobrem delu, najbrž zato ker niso tako vzgojeni kot smo bili mi."

Upokojeni v aprilu

Večkrat dobila po grbi

DURDA MUŠKATEVC je bila zgovorna in delavna. V svojo tridesetletno delovno dobo je delala v čašicah, na začetku tudi v keramiki in topilnici, na koncu pa v žlebarni, od tega kar 13 let v izmenah. Ker se je morala pehati za normo, je težko čakala upokojitev. Bila pa je tudi v delegatski šoli. "Pravica delegatov o odločanju se ni prav uveljavljala, samoupravljanje je le fraza. Kot delegatka nikoli nisem mogla uveljaviti svojih predlogov. Premalo je bilo človeške humanosti med višjim in nižjim delom. Tudi sindikat nima veljave, čeprav je potreben. Če sem zahtevala kaj, kar vodstvu ni bilo všeč, so mi jo vedno zagodli."

Delegat je bolj na tekočem

IVAN RABUZIN je delal 8 let v pražarni, nato pa v vzdrževanju. V Cinkarno je prišel leta 1949. Bil je skladiščnik potem pa arhivar tehničnega gradiva. Delal je tudi v samoupravnih organih, zato pravi, da si kot delegat bolj povezan z življenjem v tovarni. Vse zveš, kaj se dogaja v drugih tozdihi in si tako na tekočem o aktualnih dogajanjih.

Na delo iz Žetal

FRANC HORVAT je doma iz Žetal. Za delo v Cinkarni se je odločil leta 1972, ko je Cinkarna iskala delavce. Uredili so prevoz na delo. Najprej je delal v litoponu, potem pa v organskih barvilih. Cinkarna mu je veliko pomagala, dobil je posojilo, lahko je dobro zaslužil. Doma prideluje krompir in koruzo, ima živino in gozd, tako mu v pokoju ne bo zmanjkalo dela.

TRETJIČ NA DOLENJSKEM

Srečanja naših upokojencev so vsako leto težko pričakovana, prirčna in sproščena. Upokojenci dajejo videz, da živijo v nadaljevanju tistega, kar so tekom dolgih let dela v Cinkarni pridobili z medsebojnimi odnosi, odnosom do dela in tovarne.

Tako je bilo tudi letos ko so se v organizaciji sindikata srečali na izletu 25. in 26. maja. V prelepem sončnem jutru je iz Celja krenilo vsak dan po pet avtobusov ali skupno 520 udeležencev. Dolenjska je bil letošnji cilj, kot osrednja zanimivost pa obisk BAZE 20 v Kočevskem Rogu.

Število upokojencev Cinkarne se hitro povečuje, na seznamu jih je že 624, kar predstavlja 27 % od skupnega števila zaposlenih. Udeležba na izletu 450 upokojencev je 72 % in 70 spremljevalcev (žene, možje).

Srečanja upokojencev na izletu so zlasti zanimiva, ker so organizirana vsako leto v drug kraj. Slovenija je postala že skoraj premajhna, zato je bil izlet že tretjič na Dolenjsko, s postanki v Dolenjskih Toplicah in ogledom zgodovinsko znane BAZE 20 v Kočevskem Rogu. Tu je udeležence izleta pričakal eden od takratnih partizanov, ki je v sproščeni besedi orisal dogodke od 1942-45, pomen baze in drugih med NOB. BAZA 20 je bila edina baza na Slovenskem, ki ni bila nikoli odkrita. V njej je delalo celot-

no slovensko vodstvo, veliko tujih misij in v bližini radijska postaja, ki je oddajala tudi za tujino.

Pot je vodila tudi preko Podstenice do Kočevja, kjer je bilo skupno kosilo v hotelu Pugled.

Na zadovoljnih obrazih naših upokojencev se je videlo, da znajo pozabiti na skrbi, s katerimi se srečujejo vsak dan. Mnogi so rekli, da je lepa tudi pozna pomlad življenja, če odmislijo probleme, ki tarejo sedanja čas, inflacija in cene pa ne prizanašajo nobenemu. V prihodnje si želijo še podobnih srečanj, na samem izletu pa po možnosti kulturni program in glasbo.

Kolektivu Cinkarne pa želijo še naprej tako uspešno gospodarjenje. Spremljajo vse dogodke v glasilu Cinkarnar, ki je resnično najboljša vez med tovarno in njimi.

KLUB UPOKOJENCEV

Delegati že izvoljeni

Sindikata Cinkarne je predlagal ustanovitev kluba upokojencev Cinkarne Celje. Izlet je bil priložnost, da so izvolili iniciativni odbor. Na vsakem avtobusu so izvolili svojega delegata, skupaj deset. IO konference bo v jeseni sklical prvi sestanek.

Sindikata bo klubu namenil tudi nekaj sredstev za začetek delovanja. Klub bo sprejel tudi program dela na 1. seji. Namen klu-

ba je še bolj povezati upokojence, ščititi njihove interese, vzdrževati stike med podjetjem in pomagati tudi pri vsakoletnih srečanjih - izletih sindikatu. Klubu želimo uspešno delo.

Maks Pečnik

TISOČKRAT HVALA

Petindvajsetega maja ni bil le dan mladosti, bil je lep sončen spomladanski dan in za nas zelo pomembnem dan. Ponovno smo se srečali na tradicionalnem izletu cinkarniških upokojencev. Letošnja smer je bila Dolenjska. Pet avtobusov je zjutraj odpeljalo izpred Vrtnice.

V našem avtobusu je bilo čudovito. Imeli smo spremljevalko Dragico iz sindikata, ki je bila polna toplih prijaznih besed in humorja. Bila je vedno pripravljena pomagati vsakomur, ki je potreboval pomoč. Spremljal nas je tudi harmonikaš, ki je veselo igral in skupaj z upokojenci prepeval domače viže.

Kar v avtobusu smo izvolili delegatko, ki nas bo zastopala

v organih Društva upokojencev. Dragica je za nas imela pripravljene tudi lepe spominčke.

Dobra malica v Dolenjskih Toplicah nas je okrepila. Med vožnjo sem si ogledoval lepe urejene pašnike, obdelane njive, vinograde in vikend hišice. Narava je res čudovita. Rad se bom spominjal kočevskih gozdov, nanje me spominjajo tudi mlada leta, ko sem hodil tod še kot mladinski funkcionar.

Tisočkrat hvala kolektivu Cinkarne, ki je prispeval denar in organiziral nepozaben izlet. V imenu upokojencev pa želim vsem zaposlenim veliko zdravja in poslovnih uspehov.

Ivan Podlesnik

Upokojeni v marcu

Zapuščam svoj drugi dom

FRANC FLORJANČIČ, ki je delal v topilnici vse do njegovega konca (14 let in pol), na PI-Ku in valjarni ter KKC, gleda na Cinkarno kot na svoj drugi dom. "Mladi je ne bodo pustili propadu". Iz njegove izjave lahko razberemo, da jo je imel res rad. Zato je do nje tudi bolj kritičen. "Razvoj Cinkarne je prepočasen, potrebno bi bilo odpirati več delovnih mest." Preseneča njegov odkrit odnos do vsega, najbrž je bila tudi ta lasnost vzrok za to, da je postal dobitnik srebrnega znaka Cinkarne v letu 1988.

V topilnici smo se dosti prežgali

IVAN BOGNIČ prej iz Dobja, ne bo nikoli pozabil na soseda, ki ga je leta 1957 spravil delat v topilnico. Kot kurjač je delal 14 let v štirih izmenah, prost je bil samo en vikend v mesecu. Vozil se je s kolesom iz Dobja, tudi pozimi in v snegu. Zato si ni mogel tako kmalu urediti življenja po želji. Po štirih letih je sicer

šel delat na žago v Šentjur, potem pa spet nazaj v topilnico, kjer je bila boljša plača. Od leta 1970 je delal kot kurjač v stari valjarni, kjer so svoje čase imeli kar nekaj štrajkov: "Moral sem sodelovati, toda sodelavcem svetujem, da bi se ne prepirali z vodstvom".

V pokoju brez pokojnine

ANA TEMBELESKA je bila čistilka v Cinkarni 16 let, toliko pa ima tudi delovne dobe. Čeprav je preživela možgansko kap in za delo ni zmožna, ji niso priznali invalidske, ker prispevke za zdravstveno varstvo ni plačevala v Sloveniji. Za redno upokojitev nima dovolj delovne dobe, ker je bila prej doma in je živela v Makedoniji. Iz začaranega kroga nima drugega izhoda, kot da preživi z dvema otrokoma ob dohodku moža. Usoda se v življenju kdaj tudi tako poigra.

Bolje, da vratar gleda proč

ŠTEFAN ZORKO, ki je leta 1951 prišel v Cinkarno, je delal pri zidarjih, ko pa je bilo pomanjkanje delovne sile v topilnici, je bil prestavljen tja za čistilca. Leta 1960 je bil zdravniško prestavljen v kuhinjo, tam pa se je ponesrečil in je tako postal vratar. Kot vratar je delal 13 let. "Ljudje bi morali biti vljudnejši in bolj disciplinirani, tako pa sem moral raje pogledati proč, da ne bi imel težav."

V vzdrževanju se vsega naučiš

ANTON TOMAŽIČ je bil vso svojo 38-letno delovno dobo gradbenik - šamotar, krovec. Ko je delala še topilnica, jo je pomagal vzdrževa-

ti. Pozna vse obrate, zato pravi, da bi bilo potrebno nevarnosti v nekaterih obratih še bolj zaščititi. Med tem ko so se časi spreminjali, pravi Anton, je tempo dela ostal enak. "V teh letih pa sem se tudi veliko naučil."

Šele po končanem delu domov

FRANC KUGLER je delal najprej v topilnici 15 let, od leta 1970 pa v gradbenem oddelku Vzdrževanja. Zadnje tri leta pa je zaradi bolezni delal kot skladiščnik. "Včasih je bilo težko, ker si moral biti na delu toliko časa, dokler ni bilo delo končano, pa četudi so bile to tri izmene zaporedoma. Velikokrat se je zgodilo, da so me poklicali na dom, da sem prišel delat, tudi ponoči." Čeprav je imel slabe čase, se je vedno rad pošalil, in tak je še sedaj.

SKUPNA ZAHVALA

Vsi upokojeni (brez izjeme), se zahvaljujejo za darila, ki so jih prejeli od svojih bližnjih sodelavcev ter jim želijo veliko uspehov in zdravja.

HVALA – TUDI MI NJIM!

Vedno te nekaj veže na delo

FRANC JONKE si je v začetku ob delu pridobil kvalifikacijo in opravil tehnično šolo ter odslužil vojaški rok. Vse to je bilo od leta 1949 do leta 1964, ko je delal kot topilničar. Dve leti je bil tam izmenovodja, nato pa še pet let v New Yerseyju, vse do upokojitve pa v tiskarskih ploščah. Nekajkrat je sicer že mislil zapustiti Cinkarno, pa ga je nekaj še vezalo nanjo. V Grafiki je bil zadovoljen. Kot samoupravljalec in DPO delavec je povedal: "Cinkarna se je do 1960 leta razvijala bolj polževo, od takrat do danes pa se je veliko spremenila. Zato želim, da bi iznašli še nove proizvode in še izboljšali zrak."

Stare naprave je treba zamenjati

KONRAD MOTOH je prišel v Cinkarno leta 1954 in vseh 35 let delal v obratu organskih barvil v Kemiji. To je danes eden od obratov, kjer so delovni pogoji najslabši, saj se proizvodnja v vseh teh letih ni nič posodabljala. Veliko je kemijskih spojin, zato mora delavec biti tem bolj zbran, pazljiv. "Želim, da bi Cinkarna imela denar za za-

menjavo starih naprav, ker so razjedene in komaj še služijo namenu. Če bodo posodobili proizvodnjo, bom rad prišel pogledat!"

Mladi ne delajo radi

ALOJZ KRZNAR dobro pozna delo v stari in novi valjarni. V Cinkarno je prišel leta 1962, zadnjih sedem let pa je delal v novi valjarni. "Sprememba je velika, v novi valjarni je bolj svetlo, čistejše in varneje. Odnosi med delavci so dobri, toda danes se v primerjavi s starimi časi dosti manj dela. Mladi, ki prihajajo, ne primejo radi za vsako delo."

Lepo je bilo naši generaciji

ANTON GRAČNAR, ki je začel v Cinkarni že leta 1955, je v topilnici zdržal le tri mesece. Nato je šel v staro valjarno, kjer je delal vse do leta 1982, ko so ga premestili v novo. Fizično delo je na njem pustilo posledice, zato mora veliko kolesariti. "Naša generacija je bila boljša kot sedan-

ja. Bili smo bolj složni, prijeli smo za vsako delo, ni nam bilo težko. Mlajši pa iščejo možnosti kako bi ubežali težjemu delu, nimajo zavesti o dobrem delu, najbrž zato ker niso tako vzgojeni kot smo bili mi."

Upokojeni v aprilu

V večkrat dobila po grbi

DURDA MUŠKATEVC je bila zgovorna in delavna. V svojo tridesetletno delovno dobo je delala v čašicah, na začetku tudi v keramiki in topilnici, na koncu pa v žlebarni, od tega kar 13 let v izmenah. Ker se je morala pehati za normo, je težko čakala upokojitev. Bila pa je tudi v delegatski šoli. "Pravica delegatov o odločanju se ni prav uveljavljala, samoupravljanje je le fraza. Kot delegatka nikoli nisem mogla uveljaviti svojih predlogov. Premalo je bilo človeške humanosti med višjim in nižjim delom. Tudi sindikat nima veljave, čeprav je potreben. Če sem zahtevala kaj, kar vodstvu ni bilo všeč, so mi jo vedno zagodli."

Delegat je bolj na tekočem

IVAN RABUZIN je delal 8 let v prazarni, nato pa v vzdrževanju. V Cinkarno je prišel leta 1949. Bil je skladiščnik potem pa arhivar tehničnega gradiva. Delal je tudi v samoupravnih organih, zato pravi, da si kot delegat bolj povezan z življenjem v tovarni. Vse zveš, kaj se dogaja v drugih tozdihi in si tako na tekočem o aktualnih dogajanjih.

Na delo iz Žetal

FRANC HORVAT je doma iz Žetal. Za delo v Cinkarni se je odločil leta 1972, ko je Cinkarna iskala delavce. Uredili so prevoz na delo. Najprej je delal v litoponu, potem pa v organskih barvilih. Cinkarna mu je veliko pomagala, dobil je posojilo, lahko je dobro zaslužil. Doma prideluje krompir in koruzo, ima živino in gozd, tako mu v pokoju ne bo zmanjkalo dela.

Grafične igre '89

CINKARNA DRUGA

Na 30. jubilejnih letnih igrah grafičnih delavcev Slovenije, kjer je nastopilo okoli 800 športnikov iz petnajstih delovnih organizacij, je bil organizator Aero. Tekmovanje je bilo večinoma v športnih objektih Golovca, strelci pa so tekmovali v Osnovni šoli v Šempetru.

Vsekipni zmagovalci so postali delavci Aera pred Cinkarno. Končni rezultati po panogah: v nogometu je zmagal Aero pred Cinkarno, ki je bila tudi tretja med starejšimi veterani, v odbojki je bil Aero drugi, v kegljanju pa Cinkar-

narji prvi in Aerovci tretji. V streljaju so slavili Aerovci, v namiznem tenisu pa Aero, medtem ko je bil Aero boljši od Cinkarne v rokometu 21:13, Cinkarna je bila tretja v košarki, medtem ko so Aerovci bili tretji v šahu. Med ženskami sta v odbojki Aero in Cinkarna osvojila 1. oz. 3. mesto, tudi v kegljanju je bil najboljši Aero, Cinkarna druga, medtem ko je v namiznem tenisu v finalu Aero premagal Pomurski tisk in zmagal. Cinkarnarji pa so v boju za 3. mesto izgubili z Učnimi delavci 3:2.

Še vedno vprašljiva udeležba na grafičnih igrah

Letos in v prihodnjih letih je udeležba Cinkarne na športnih srečanjih grafičnih delavcev Slovenije postala zelo vprašljiva. Pred letošnjimi jubilejnimi 30. igrami v organizaciji celjskega Aera, smo v Cinkarno dobili sklep komisije pri ROS delavcev papirne, grafične, založniške in časopisno informativne dejavnosti Slovenije o tem, da se lahko prijavi le tozdr Grafika. Z dopisovanji in pojasnjevanji ob obisku predstavnikov republiškega sindikata te panoge v Cinkarni, smo vprašanje sodelovanja rešili, a le za letos. Kaj pa v prihodnje? V komisiji za šport in rekreacijo pri konferenci OOZS Cinkarne so bili mnenja, da se delavcev znotraj Cinkarne ne more deliti na tak način, saj na primer tudi delavci v Skupnih službah opravljajo dela za tozdr Grafiko. V svoj protest so tudi zapisali, da Cinkarnarji, ki so že četrtič nastopali na omenjenih igrah,

sodelovanje ne razumejo kot rivalstvo ali zmago za vsako ceno, temveč kot zблиževanje, druženje, širjenje prijateljstva, spoznavanje drugih okoli in delovnih ljudi. Kaj je drugega kot to namen vseh podobnih srečanj?

S tem namenom je na igre v Golovec odšlo večina naših tekmovalcev. A žal so že nekajkrat in tudi letos nekateri pokazali svoj »vroč« temperamento in nizko kulturo obnašanja. Prav to pa zagotovo prispeva svoj delež k takemu razmišljanju republiške komisije.

FRANC SMEH, predsednik komisije za šport in rekreacijo Cinkarne: »Menim, da bi morali najprej v naši delovni organizaciji uskladiti interese in se odločiti, kaj hočemo: ali sodelovati v grafični panogi ali v kateri drugi. Proizvodnja v grafiki pomeni le del predelovalne industrije v naši tovarni, medtem ko je naša glavna dejavnost pravzaprav anorganska kemija. Želim pa poudariti, da nam nekdo od zunaj nikakor ne more »diktirati« v

katero dejavnost in kako se bomo vključevali. Vsekakor število delavcev grafične dejavnosti ne more biti merilo za prijavo.«

PETER SVET, referent za rekreacijo in oddih v Aeru: »Lahko bi rekli, da smo v Aeru v enakem položaju kot Cinkarna, saj smo tudi mi najprej kemijska in nato grafična in papirna industrija. Poudariti pa moram, da je pobuda za spemembo pravilnika, ki je imela za posledico znani sklep komisije pri ROS, prišla iz ČGP Delo, ne pa z naše strani, kot ste to domnevali. V osmih letih, kolikor sodelujem na teh igrah, sem spoznal, da so grafičarji »klan« zase in tako jih je tudi treba jemati. Zato razumem njihovo težnjo po disciplini.«

MARJAN LEBAN, referent za rekreacijo v Cinkarni: »Na vedenje republiške komisije

je verjetno vplivalo nezadovoljstvo lani v Mariboru, ko smo protestirali zaradi nepravilnih izračunov zaključnih tekmovanj. Pred sodelovanjem v grafični dejavnosti smo bili vključeni v metalurško panogo, ki pa danes združuje samo železarne. Leta 1973 smo bili celo organizatorji in ob dobri pomoči sodelavcev smo jih odlično izpeljali. Zato se ne bojim, da tudi grafičnih ne bi. Menim, da moramo naše sodelovanje vsekakor nadaljevati.« Na sodelovanje Cinkarne na letnih in zimskih republiških tekmovajih, pa če gre za to ali ono dejavnost, je potrebno misliti že zato, ker je to velika spodbuda več kot 70 rekreativcem, kar so tudi dokazali v dosedanjih uvrstitvah vedno na prva štiri mesta.

Mira Gorenšek

Košarkarji Cinkarne

Rokometna ekipa

Odbojkarice: Cvetka, Vera, Irena, Marta, Vilma, Zdenka in Ljuba.

Veterani v malem nogometu

Odbojkarji

Mali nogomet interno prvenstvo

Kot vsako leto smo tudi letos organizirali prvenstvo Cinkarne med tozdi v malem nogometu, ki je trenutno v Celju najbolj priljubljena oblika rekreacije poleg tenisa. Prvenstvo smo organizirali v obliki turnirja, ki je potekal na igriščih Srednje tehnične šole. Ekipe so bile razdeljene v dve skupini, in sicer so bili v skupini A Veflon, Transport, Titanov dioksid in Vzdrževanje, v skupini B pa DSSS, Grafika, Metalurgija in Kemija. V skupini A je zmagala ekipa Titanovega dioksida pred

Veflonom, Transportom in Vzdrževanjem.

TiO₂ : Veflon 3 : 0

Transport : Vzdrževanje 5 : 0

Transport : TiO₂ 0 : 5

Veflon : Vzdrževanje 6 : 0

V skupini B pa je zmagovalec ekipa Kemije pred Metalurgijo. Ekipe Grafike ni bilo, ekipa DSSS pa je nastopila izven konkurence.

DSSS : Metalurgija 4 : 0

DSSS : Kemija 4 : 0

Kemija : Metalurgija 3 : 1

V finalu: TiO₂ : Kemija 3 : 1 (1 : 0)

Veflon : Metalurgija 2 : 7 (1 : 4)

Končni vrstni red:

1. TiO₂, 2. Kemija, 3. Metalurgija, 4. Veflon, 5. Transport, 6. Vzdrževanje.

Vse tekme sta sodila sodnika Srečko Audič in Mičo Nebrugič iz Celje.

Občinska liga mali nogomet

Teden dni po internem prvenstvu Cinkarne se je končalo tudi občinsko prvenstvo Celja v malem nogometu. V tem tekmovalju so ekipe razvrščene po kakovosti v šest lig, ki štejejo po 12 ekip, razen šeste, kjer jih je 11. V tekmovalju nastopajo tudi ekipe iz

naše delovne organizacije. Po prvem delu tekmovalja so bile uvrščene takole:

II. liga Cinkarna 8 mesto

IV. liga TiO₂ Cinkarna 4 mesto

V. liga Veflon Cinkarna 1 mesto

VI. liga Transport Cinkarna 8 mesto

Najbolje se je izkazala ekipa Veflona, ki ima edina možnost za naprej, to je v četrto ligo. Omenimo še prvo mesto kombinirane ekipe METALNE v drugi ligi, ki ima možnosti za tekmovalje v prvi ligi.

Mirko Poklšek

Perspektivna ekipa Veflona v malem nogometu. Stojijo: Sodja, Grčar, Cvilfar, Lesjak, Kozovinc, Čepijo: Žolak, Slemenik, Jurak, Šeruga, v ekipi pa je še poškodovani Mastnak.

Na kratko

Drago zavarovanje popravljamo

V prejšnji številki objavljen podatek je veljal za kolektivno nezgodno zavarovanje. Se opravičujemo!

TOŽBE DOLŽNIKOV

Lani je Pravna služba izdala preko 1500 mandatnih tožb kupcem, ki niso poravnali svojih obveznosti za kupljeno blago. V prvi polovici letošnjega leta jih je izdala že 800. Računajoč ukinjanje Yu-menice, bo lanska številka krepko presežena.

SEJE OB SREDAH

Sejno sobo, v kateri zasedajo najvišja telesa DO, imamo tako blizu živinskega sejma, da so organi na tiho sklenili prepovedati seje ob sredah. Za vsak primer, da ne bi kdo zamenjal glasove!

UČINKOVITOST SISOV

V slovenskih SISih je zaposlenih 4.400 ljudi, v celotni infrastrukturi pa 35.000. A žal ugotovljamo, da so vse manj učinkoviti. Upajmo, da nam pri naslednjih volitvah pri toliko SISih ne bo zmanjkalo delegatov.

VSE ZA TRG

Po razgovorih Anteja Markoviča z gospodarstveniki je bila narejena analiza opredeljenosti za trg ali za podporo države.

SFRJ SRS

-Opredeljenost podjetij za trg 70 % 50 %
-Opredeljenost podjetij, da bi jih še naprej podpirala država 30 % 50 %

MARATONCI NA KOLESIH

BOUTIQUE STEKLARSKÉ UMETNOSTI

Delovna organizacija Steklar, katere direktor je naš bivši sodelavec Dare URBANCL, je ne le splavala iz znanih težav, temveč je v Ozki ulici v Celju odprla butično trgovino izdelkov iz vitražnega stekla, ponujajo pa tudi unikatne proizvode steklene galanterije.

Vhod v novo trgovino Steklarja

ZAHVALE KOLEKTIVU

V imenu otrok in mladostnikov Centra Dolfke Boštjančič Draga in delavcev centra iz Iga, se vam prisrčno zahvaljujemo za vašo pomoč pri realizaciji II. REPUBLIŠKIH ŠPORTNIH IGER razvojno motenih otrok. Želimo vam veliko delovnih uspehov.

Direktor: Dušan Parazajda

Zavod za kulturne prireditve Celje in organizacijski odbor Mladinskega pevskega festivala, se vaši delovni organiza-

ciji iskreno zahvaljuje za odnos do te pomembne kulturne prireditve, za pozitiven odnos do kulture in njene ekonomske vrednosti ter moralni in finančni doprinos, ki je sooblikoval celotno prireditev in ponesel njen odmev širom Jugoslavije in onstran meja.

Predsednik organizacijskega odbora MPF

dr. Emil Rojc

Občinska strelska zveza Celje je bila letos organizator in izvajalec prvenstva Slovenije z malokalibrsko puško za mladinke, mladince, članice in

člane. Glede na to, da sami z lastnimi sredstvi nismo mogli izvesti tako pomembnega in zahtevnega prvenstva, smo se obrnili za pomoč tudi na vas, ki ste nam z veliko mero razumevanja priskočili na pomoč bodisi z denarjem ali praktičnimi nagradami. Z darovanimi prispevki smo pošteno ravnali. Zahvaljujemo se vam za vaš prispevek pri nadaljnjem obstoju in razvoju strelskega športa v naši regiji.

Predsednik OSZ Celje:
Franc Apat

NASVET

Če izgubim čeke

Piše: DRAGICA SRDIČ, Jugobanka - enota Celje

Imetnik tekočega računa oziroma pooblaščen oseba, je dolžan skrbno hraniti čekovne blankete, čekovno karto in osebno izkaznico ter jih čuvati kot dober gospodar na tak način, da bo preprečil izgubo, krajo in zlorabo čekovnih blanketov in čekovne karte. O vsaki izgubi ali kraji čekovnih blanketov in čekovne karte mora nemudoma obvestiti enoto banke, ki vodi njegov tekoči račun.

Če imetnik tekočega računa pogrši čekovno karto oz. čekovno karto in čekovne blankete (ne pa tudi osebne izkaznice), mu banka odpre nov tekoči račun in izda novo čekovno karto in nove čekovne blankete.

V primeru izgube ali kraje čekovnih blanketov, čekovne karte in osebne izkaznice je imetnik tekočega računa ali pooblaščen oseba dolžan poleg enote banke, ki vodi njegov tekoči račun, nemudoma obvestiti tudi najbližjo POSTAJO MILICE.

Tudi v tem primeru banka imetniku tekočega računa odpre nov tekoči račun; sredstva, ki so še ostala na pogrešanem tekočem računu banka preknjiži na nov tekoči račun po približno 45 dneh v kolikor ni prišlo do zlorabe.

Vso materialno škodo, ki nastane zaradi izgube, tatvine ali drugega neupravičenega odvzema in zlorabe čekovne karte, čekovnih blanketov in osebne izkaznice, NOSI IMETNIK TEKOČEGA RAČUNA.

Vso materialno škodo, ki nastane zaradi izgube, tatvine ali drugega neupravičenega odvzema in zlorabe čekovne karte, čekovnih blanketov in osebne izkaznice, NOSI IMETNIK TEKOČEGA RAČUNA.

CINKARNA MED RIBIČI

Ribiška družina Celje vsako leto organizira tekmovanje v ulovu najtežje ribe. Tisti, ki ujame največjo, postane ribiški car. Tradicionalno pa Cinkarna prispeva za ribiško dejavnost tudi nekaj denarne pomoči, saj na ta način prispevamo svoj delež k varovanju naših voda. Na letošnjem ribiškem prazniku je v imenu Cinkarne spregovoril Leopold Slapnik in povedal, kako si prizadevamo, da bi bilo naše okolje čistejše.

Informiranje zamuja

V letošnjem začetku leta imamo res veliko težav s tiskanjem našega glasila. Iz teh razlogov je pred vami šele 4. številka Cinkarnarja. Tiskarna je med tem dobila sodobni računalnik za postavitve stavka in nadejamo se, da bo prihodnja številka že v celoti pripravljena s pomočjo računalnika.

NASVET

Moderni podjetnik mora biti nagnjen k inovacijam, iskanju izzivov in novih šans, nikakor pa ne več k hierarhičnim odnosom, statistični kontroli in analizi. (Bulc, GZ)

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi draga očeta Vladimirja Runjaka, se iskreno zahvaljujem sodelavcem kadrovske službe za izrečene sožalne besede in pomoč.

Zlatko Runjak

V pakirnici titanovega dioksida

Cinkarnar

Glasilo delovne organizacije Cinkarna izhaja mesečno. Ureja ga uredniški odbor, predsednik Maks Pečnik, člani Amadeo Dolenc, Darja Vovk, Lenart Horvatič. Glavna urednica Mira Gorenšek, odgovorni urednik Leopold Slapnik, lektorica Jelka Bombač. Naslov uredništva: Cinkarnar, Cinkarna, Kidričeva 19, Celje, tel.: 33112, int. 3205. Tiska tiskarna Cinkarna v nakladi 3.000 izvodov. Cinkarnar je brezplačno na razpolago vsem članom kolektiva, upokojencem in študentom.

Na podlagi izjave sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974 je glasilo oproščeno temeljnega prometnega davka.